

श्री नेमि-विज्ञान ग्रन्थमाला रत्न १४-१५

श्री संक्षिप्त प्राकृत रुपमाला



सम्पादक:-

मुनि चन्द्रोदयविजयजी.

प्रकाशक:-

झवेरचन्द रामाजी शाह.

ठे. जैन देरासर पासे.

नवसारी.

मूल्यम् १-०-०



श्री नेत्रि-विज्ञान-ग्रन्थमाला. रत्न. १४.

श्री संक्षिप्तप्राकृतशब्दरूपमाला



सम्पादकः—

विश्वविख्यात-स्वपरसमयपारावारपारीण-सूरिसम्पाद-
जगद्गुरु-तीर्थोद्धारक भट्टारकाचार्य श्रीमद्विजय
नेमिसूरीश्वरपट्टालङ्कार परमपूज्य-समयज्ञ-
शान्तमूर्ति-श्रीमदाचार्यवर्यविजयविज्ञानसूरीश-
पट्टधर-विजयकस्तूरसूरिपचरणकिङ्कर
मुनिचन्द्रोदयविजयः ।

—:०:—

प्रथमावृत्तिः

प्रकाशक—

श्रेष्ठी झवेरचन्दभाई रामाजीभाई झवेरी,
जैनदहेरासर पासे, नवसारी.

श्री बी. नि. सं. २४७५,]

मूल्यम्

[वि. सं. २००५]

१-०-०

प्राप्तिस्थानानि:—

१ संघवी जीवणभाई छोटालाल झवेरी

ठे, डोशीवाढानी पोळ, अमदावाद.

२ सरस्वतीपुस्तकभंडार. हा. पं. भूरालाल के.

ठे, हाथीखाना, रतनपोळ, अमदावाद.

३ मास्तर जसवंतलाल गिरधरलाल

ठे. १२३८. रुपासुरचंदनी पोळ, अमदावाद.

श्री नेमि-विज्ञान-ग्रंथमाला.



सर्व हक्क स्वाधीन.

मुद्रक:—

बालुभाई हीरालाल लालन.

सरस्वती मुद्रणालय गोपीपुरा,—मुरत.

પ્રકાશકના બે બાલ.

શ્રીનેમિ-વિજ્ઞાન ગ્રંથમાલાના આ. ૧૪ અને ૧૫મું રત્ન પ્રાકૃત ભાષાના પ્રાથમિક અભ્યાસકોના હસ્તક્રમલમાં મુકતાં અમો આનંદ અનુભવીએ છીએ.

આ બન્ને નાની પણ સુવ્યવસ્થિત પુસ્તિકાની ઘણી વિશિષ્ટતાઓ છે.

૧—પુસ્તક નાનું.

૨—સંપૂર્ણ સરલતા.

૩—દરેક શબ્દોને લઘુ ગાથા રૂપે તે તે રૂપના સ્થાનકે વિદ્યાર્થીને કંઠસ્થ કરવા આપેલ છે.

અને ધાતુરૂપમાલામાં સર્વે રૂપો સારી રીતે વ્યવસ્થિત ગોઠવવામાં આવ્યા છે. આ બન્ને ગ્રંથોનું સંપાદન કાર્ય, પરમ પૂજ્ય શાસન સમ્રાટ જગદગુરુ આચાર્ય મહારાજધિરાજ શ્રી ૧૦૦૮ શ્રીમદ્વિજય નેમિસૂરીશ્વરજી મહારાજ સાહેબના પદધર શાન્તમૂર્તિ આચાર્ય મહારાજશ્રી વિજયવિજ્ઞાનસૂરીશ્વરજી મહારાજસાહેબના પદાલંકાર. પ્રાકૃતવિદ્વિશારદ આચાર્ય મહારાજશ્રી વિજય કસ્તૂરસૂરીશ્વરજી મહારાજ સાહેબના વિનયનિધાન વિદ્વદ્યય-શિષ્યરત્ન મુનિ શ્રી ચંદ્રોદયવિજયજી મહારાજે કરી અમોને આભારી કર્યા છે..

ખીજું આ પુસ્તકના પ્રકાશન કાર્યમાં. આર્થિક સહાય કરનાર સુરત નિવાસી શેઠ આયુભાઈ ફકીરચંદ્ર ઝવેરીએ. અમારી ગ્રંથમાલાને તેઓશ્રીના ધર્મપત્ની તારાબેને કરેલ શ્રીસિદ્ધગિરી નંવાણુયાત્રાની પુણ્યસ્મૃતિ માટે. રૂ. ૪૦૦)ની આર્થિક સહાય આપી અમોને ઉત્સાહિત કર્યા છે. તે બદલ તેઓનો અમારી ગ્રંથમાલા ઉપકાર માનવો ન ભૂલે એ સહજ છે.

૪

ઉદાર હીલ તેઓશ્રીનું આદર્શ જીવન બાંધ્યકાલથી લઈને વર્તમાન પરિસ્થિતિ સુધી અતિપ્રશસનીય તેમજ બોધપ્રદ છે.

તેઓ શ્રીમાનની સવિસ્તાર જીવનરેખા પૂર્વે પ્રકાશિત થયેલ “શ્રી સન્નન સન્મિત્ર” નામના મહાન ગ્રંથમાં આલેખાયેલ છે. તેથીજ અમો આ નાનો સરખો તેઓ શ્રીમાનનો જીવન પ્રવાહ વહેવરાવીએ છીએ.

શ્રેષ્ઠીવર્યે અદ્યાપિ પર્યંત સ્વભુજ બળે તેમજ બુદ્ધિ કુશલતાથી લક્ષ્મી ઊપાર્જન કરી દરેક બબ્બરમાં પોતાનું સ્વમાન સાચવી રહ્યા છે.

બીજું તેઓશ્રીનો આર્થિક ભોગ કેવળ વ્યાપાર ક્ષેત્રમાં જ નહિ પરંતુ ધાર્મિક ક્ષેત્રમાં કાંઈ નાનો સુનો નથી.

તેઓશ્રી અવસરે પોતાનો ઉદાર હાથ લાંબાવી ધાર્મિક કાર્ય-દક્ષોને પ્રોત્સાહન આપી રહ્યા છે. તેવીજ રીતે અમોને પણ કોઈકપુણ્યસમયે આર્થિક સહાયવડે ઉત્સાહિત કરો? અને મળેલ લક્ષ્મીનો સદ્વ્યય કરી જિનેન્દ્ર શાસનની અપૂર્વ આરાધના કરી શાશ્વત સુખ પામો, એજ અભ્યર્થના.

લી.

પ્રકાશક



卐 પ્રાકૃત્યન. 卐

આ અખિલ જગતમાં કોઈ પણ કાર્ય દષ્ટિગોચર થાય છે. તે કાર્ય પાછલ કોઇપણ કારણ હોય છે તે નિર્વિવાદ વાત છે. તેમ આ નાના તેમજ બાહ્યોપકારી કાર્ય પાછલ એક સુંદર કારણ સમાએલું છે.

“જ્યારે મારે. પૂ. પાદ ગુરૂદેવ શ્રીમાનની પુનિત છાયામાં શ્રી પ્રાકૃત વ્યાકરણનો અભ્યાસ ચાલતો હતો, ત્યારે પૂજ્યશ્રીએ મને એક ઉદાર વિચાર દર્શાવ્યો, કે જેમ સંસ્કૃત બે બુકના પ્રારંભ પહેલાં વિદ્યાર્થીઓને સરલતા માટે શબ્દરૂપાવલીની આવશ્યકતા હોય છે. તેમ શ્રી પ્રાકૃત વિજ્ઞાન પાઠમાલાના અભ્યાસકોને એવી કોઈ નાની રૂપમાલા હોયકે જેથી, બાલવિદ્યાર્થીઓને તેના પઠનમાં વિશેષ મદદગાર બને.”

જોકે આવિષયની રૂપમાલા પૂર્વે તેઓ પૂજ્યશ્રીએ પ્રકાશિત કરી હતી, પરંતુ તે ઘણીજ વિસ્તીર્ણ તેમજ વિદ્રઢ્યોગ્ય, અને દુષ્પ્રાપ્ય હોવાથી, આ પ્રારંભિક વિદ્યાર્થીઓને વધુ ઉપકારી થશે એજ ઇચ્છાથી મેં આ નાનો સરખો પ્રયાસ કર્યો છે.

બીજું. પ્રસ્તુત પુસ્તિકાના પ્રારંભમાં પ્રાકૃતભાષાના અભ્યાસકોને બે બોલ કહું કે જેથી તેઓને પઠન કરવામાં નહિવત્ શ્રમ ઉઠાવવો પડે.

આ પુસ્તકના સંપાદન કાર્યમાં પ્રધાનતાએ

૧-શ્રી પ્રાકૃત વ્યાકરણ.

૨-શ્રી પ્રાકૃત વિજ્ઞાન પાઠમાલા.

૩-શ્રી પ્રાકૃત રૂપમાલા.

૬

આ ત્રણે ગ્રંથનો આધાર ગ્રહણ કરવામાં આવેલ છે. અને તે તૈયાર થએલ પુસ્તક., પૃ. પાદ. ગુરુદેવ શ્રીમાને તપાસી તેમજ સમયે યોગ્ય સૂચના કરી, મને આ કાર્ય માટે ઉત્સાહિત કર્યો છે. તે માટે તેઓ પૂજ્યશ્રીનો જેટલો ઉપકાર માનું તેટલો ઓછો જ છે.

વિ. પ્રથમ પુસ્તકમાં:—

સ્વરાન્ત શબ્દોના ત્રણે લિંગનાં તેમજ સર્વનામના ત્રણે લિંગનાં તથા ઉપયોગી વ્યંજનાન્ત શબ્દોનાં અને પ્રાન્તે સંખ્યાવાચકશબ્દોનાં પણ રૂપો મુકવામાં આવ્યા છે.

બીજા પુસ્તકમાં:—

વ્યંજનાન્ત, સ્વરાન્ત ધાતુઓના કર્તારિ તેમજ કર્મણિના વર્તમાનકાળ, વિધિ-આશય, ભૂતકાલ, ભવિષ્યકાલ, અને ક્રિયાતિપત્યર્થનાં ક્રમિક રૂપો વ્યવસ્થિત મુકેલ છે, ત્યાર બાદ, પ્રેરકના પણ ઉપરોક્ત પ્રમાણે દરેક કાળનાં કર્તારિ તેમજ કર્મણિનાં અનુક્રમે રૂપો મુકવામાં આવેલ છે.

પ્રાન્તે-આ પુસ્તકના સંપાદન કાર્યમાં પ્રુફસંશોધન તેમજ દષ્ટિદોષાદિના કારણે કંઈક અધિક ન્યૂનતા થઈ હોય તો સજ્જનોએ સુધારી વાંચી પઠન પાઠનાદિ કરી પ્રાકૃતભાષા પ્રત્યે વિશેષ આદરવાલા થાઓ એજ શુભેચ્છા.

મુ. ઓરસદ,
જૈન ઉપાશ્રય,
વાયા, -આણંદ. }

લી. મુનિ ચન્દ્રોદયવિજય.
શ્રાવણ પૂર્ણિમા,
સંવત, ૨૦૦૫.

हृदय—संदेश



पढिउं जइ इच्छेह,
सव्वण्णुमुहनिग्गयं ।
भासं तया इमं मालं,
कंठे धारेह सोहणं ॥१॥

पढंतु बालगा सव्वे,
पाइअरूवमालिगं ।
पाइयपवेसणे झत्ति,
पंडिआ होह पाइए ॥२॥



(८)

“ सदरूवमाला-मज्झगय ”

मूलसिलोगा-

पणमिअ पहुं वीरं, सबभावप्पभासंगं ।

नेमिसूरिं गुरुं पुज्जं, किज्जइ रूवमालिगा ॥ १ ॥

जिणो मुणी गुरू कत्तुं, कत्तारो पिअरो पिऊ ।

अप्पाणो अप्प रायाणो, राओ नरंमि जाणए ॥ २ ॥

दर्या बुद्धी नई धेणू, वहू माआ य माअरा ।

माउ ससौ लुहा विज्जू, इत्थीलिङ्गमि अँच्छरा ॥ ३ ॥

णाणं देहिं भइं कत्तुं, सेयं दामं नहं सिरं,

चक्खं च धणुं एए, पन्नत्ता य नपुंसगे ॥ ४ ॥

सँव्वो सो जो तहा को का, की किं एसो ईमो अँमू ।

तुम्हँ अम्हँ तिलिङ्गम्मि, सँव्वनामाणि जाणए ॥ ५ ॥

धणी आऊ य नेहँलू, पाउसो सरँओ गिरा ।

गामणी खल्लू गोवां, भगँवतो जँसो दिसँ ॥ ६ ॥

एगँ-दु-तिणिँ चत्तारि, पंचँ छँ सत्तँ अँदु य ।

नँव-दँसाइणो सदा, णेया संखाइ-बोहगा ॥ ७ ॥

माला पाइयरूवाणं, संखित्ता सदसुंदरा ।

मुणिचंदुदएणेसा लिहिआ बालबोहिया ॥ ८ ॥



श्रीस्तम्भनाधिपतिपार्श्वपरमात्माने नमः ।

सूरिसम्राट् जगद्वन्द्य-विजयनेमिसूरिराट् ।

राजते राजतेजोभी-राजमानो रसातले ॥

प्रपूज्यपादश्रीनेमि-विज्ञान-कस्तूरचरणाब्ज-चञ्चरीकमुनि
चन्द्रोदयविजयसङ्कलिता

संक्षिप्तप्राकृतशब्दरूपमाला ।



पणमिअ पहुं वीरं, सब्बभावप्पभासगं ।

नेमिसूरिं गुरुं पुज्जं, किञ्जइ रूवमालिगा ॥ १ ॥

१ २ ३ ४ ५
जिणो मुणी गुरू कत्तू, कत्तारो पिअरो पिऊ ।

६
अप्पाणो अप्प रायाणो, राओ नरंमि जाणए ॥२॥

(१) अकारान्तपुल्लिङ्ग 'जिण' (जिन) शब्दः ।

एकवचन.

बहुवचन.

पठमा-	जिणो. [जिणे]	जिणा.
षोआ-	जिणं.	जिणा, जिणे.
तइआ-	जिणेण, जिणेणं.	जिणेहि, जिणेहिँ, जिणेहिँ.

१ [] आवा ईसभां आपेलां इपो आर्ष प्राकृत माणवा.

૨]

સંક્ષિપ્તપ્રાકૃત

ચતુર્થી-	૨ જિણાય, જિણસ્સ.	જિણાણ, જિણાણં.
પંચમી-	જિણત્તો, જિણાઓ, જિણાઉ, જિણાહિ, જિણાહિન્તો, જિણા.	જિણત્તો જિણાઓ, જિણાઉ, જિણાહિ, જિણેહિ, જિણાહિન્તો, જિણેહિન્તો, જિણાસુન્તો, જિણેસુન્તો.
છટ્ઠી-	જિણસ્સ.	જિણાણ, જિણાણં.
સત્તમી	જિણે, જિણમ્મિ, [જિણંસિ].	જિણેસુ, જિણેસું.
સંવોહણ-	હે જિણ, જિણો, જિણા.	જિણા.

પવમ્-વીર, દેવ, પાસ, જિણિંદ, સાવગ, इत्यादयः ॥



(૨) इकारान्तपुल्लिङ्ग 'मुणि' (मुनि) शब्दः

एकवचन.

बहुवचन.

પટમા-	મુળી.	મુણઉ, મુણઓ, મુળી, મુણિણો.
વીજા-	મુણિં.	મુણિણો, મુળી.
તદ્ઘા-	મુણિણા.	મુળીહિ, મુળીહિં મુળીહિં.
ચતુર્થી-	મુણિણો, મુણિસ્સ.	મુળીણ, મુળીણં.
પંચમી-	મુણિણો, મુણિત્તો, મુળીઓ, મુળીઉ મુળીહિન્તો.	મુણિત્તો, મુળીઓ, મુળીઉ, મુળીહિન્તો, મુળીસુન્તો.
છટ્ઠી-	મુણિણો, મુણિસ્સ.	મુળીણ, મુળીણં.
સત્તમી-	મુણિમ્મિ. [મુણિંસિ].	મુળીસુ, મુળીસું.
સંવોહણ-	હે મુણિ, મુળી.	મુણઉ, મુણઓ, મુળી, મુણિણો.

एवम्-नेमि, कवि, सुविहि, रिसि, पाणि, इत्यादयः ।

- ૨ પ્રાકૃતમાં ચતુર્થી વિભક્તિને સ્થાને છટ્ઠી વિભક્તિ મૂકાય છે. વિશેષતા તાદૃશ્ય (તે માટે, વાસ્તે સાદ) તેવા અર્થમાં ચતુર્થીનું એકવચન સંસ્કૃતની માફક થાય છે. જેમકે—દેવાય, ગુરવે ઇત્યાદિ.

शब्दरूपमाला.

[३]

(३) उकारान्तपुल्लिङ्ग 'गुरु' (गुरु) शब्दः ।

एकवचन.

बहुवचन.

पठना-	गुरु.	गुरवो, गुरओ, गुरउ, गुरू, गुरुणो.
बीआ-	गुरुं.	गुरुणो, गुरू.
तइआ-	गुरुणा.	गुरूहि, गुरूहिँ, गुरूहिं.
चउत्थी-	गुरुणो, गुरुस्स.	गुरूण, गुरूणं.
पंचमी-	गुरुणो, गुरुत्तो, गुरूओ, गुरूउ, गुरूहिन्तो.	गुरुत्तो, गुरूओ, गुरूउ, गुरूहिन्तो, गुरूसुन्तो.
छट्ठी-	गुरुणो, गुरूस्स.	गुरूण, गुरूणं.
सत्तमी-	गुरुम्मि. [गुरुंसि]	गुरूसु, गुरूसुं.
सबोहण-	हे गुरु, गुरु.	गुरवो, गुरओ, गुरउ, गुरू, गुरुणो.

एवम्-साहु, बंधु, भिक्षु, पडु, इंदु, इत्यादयः ।



(४) 'कृ'कारान्तपुल्लिङ्ग 'कत्तार-कत्तु' (कर्त्तृ) शब्दः ।

एकवचन.

बहुवचन.

पठमा-	कत्ता, कत्तारो.	कत्तारा, कत्तवो, कत्तओ, कत्तउ, कत्तू, कत्तुणो.
-------	-----------------	---

१ 'कृ'कारान्त शब्दना 'कृ' नो प्राकृतभां विशेषण्य शब्दना 'कृ' नो आर अने संयधवायक शब्दना कृनो अर थाय छे. तेभन प्रथमा द्वितीयाना अंकयन सिवाय अघे कृ नो उ थाय छे.

कृभ-दायार-दाउ (दातृ), पिअर पिउ (पितृ).

४]

संक्षिप्तप्राकृत-

वीआ-	कत्तारे.	कत्तारे, कत्तारा. कत्तुणो, कत्तू.
तइआ-	कत्तारेण, कत्तारेणं, कत्तुणा.	कत्तारेहि, कत्तारेहिँ, कत्तारेहिं. कत्तूहि, कत्तूहिँ, कत्तूहिं.
वउत्थी-	कत्तारस्स, कत्तुणो, कत्तुस्स.	कत्ताराण, कत्ताराणं, कत्तूण, कत्तूणं.
पंचमी-	कत्तारत्तो, कत्ताराओ, कत्ताराउ, कत्ताराहि, कत्ताराहिन्तो, कत्तारा.	कत्तारत्तो, कत्ताराओ, कत्ताराउ, कत्ताराहि, कत्तारेहि, कत्ताराहिन्तो, कत्तारेहिन्तो, कत्तारासुन्तो, कत्तारेसुन्तो.
	कत्तुणो, कत्तुत्तो, कत्तूओ, कत्तूउ, कत्तूहिन्तो.	कत्तुत्तो, कत्तूओ, कत्तूउ, कत्तूहिन्तो, कत्तूसुन्तो.
छट्ठी-	कत्तारस्स. कत्तुणो, कत्तुस्स.	कत्ताराण, कत्ताराणं. कत्तूण, कत्तूणं.
सत्तमी-	कत्तारे, कत्तारम्मि, [कत्तारंसि], कत्तुम्मि, [कत्तुंसि].	कत्तारेसु, कत्तारेसुं, कत्तूसु, कत्तूसुं.
संबोहण-	हे कत्त, कत्तार, कत्तारो.	कत्तारा, कत्तवो, कत्तओ, कत्तउ, कत्तू, कत्तुणो.

एवम्-दायार-दाउ (दातृ), वत्तार-वत्तु (वक्तृ), णायार-
णाउ, (ज्ञातृ) इत्यादयः ।



शब्दरूपमाला ॥

[५]

(५) 'ऋ'कारान्तपुङ्क्तिग'पिअर-पिउ' (पितृ) शब्दः ।

एकवचन.

बहुवचन.

पढमा-	पिआ, पिअरो.	पिअरा, पिअवो, पिअओ, पिअउ, पिऊ, पिउणो.
बीआ-	पिअरं.	पिअरे, पिअरा, पिऊ, पिउणो.
तइआ-	पिअरेण, पिअरेणं, पिउणा.	पिअरेहि, पिअरेहिं, पिअरेहिं, पिऊहि, पिऊहिं, पिऊहिं.
चउत्थी-	पिअरस्स, पिउणो, पिउस्स.	पिअराण, पिअराणं, पिऊण, पिऊणं.
पंचमी-	पिअरत्तो, पिअराओ, पिअराउ, पिअराहि, पिअराहिन्तो, पिअरा. पिउणो, पिउत्तो, पिऊओ, पिऊउ, पिऊहिन्तो.	पिअरत्तो, पिअराओ पिअराउ, पिअराहि, पिअरेहि, पिअराहिन्तो, पिअरेहिन्तो, पिअरासुन्तो, पिअरेसुन्तो, पिउत्तो, पिऊओ, पिऊउ, पिऊहिन्तो, पिऊसुन्तो.
छट्ठी-	पिअरस्स, पिउणो, पिउस्स.	पिअराण, पिअराणं, पिऊण, पिऊणं.
सत्तमी-	पिअरे, पिअरम्मि, [पिअरंसि] पिउम्मि, [पिउंसि.]	पिअरेसु, पिअरेसुं, पिऊसु, पिऊसुं.
संबोहण-	हे, पिअ, पिअरं, पिअर, पिअरो.	पिअरा, पिअवो, पिअओ, पिअउ, पिऊ, पिउणो.

एवम्-भायर-भाउ (भ्रातृ), जामायर-जामाउ (जामातृ),
भत्तर-भत्तु (भक्तृ) इत्यादयः ।



૬].

સંક્ષિપ્તપ્રાકૃત-

૧

(૬) અનન્તપુલ્લિંગ 'અપ્પ-અપ્પાણ' (આત્મન્) શબ્દ; ।

एकवचन.

बहुवचन.

પદમા- અપ્પા, અપ્પો, અપ્પાણો. અપ્પા, અપ્પાણા, અપ્પાણો.

વીઆ- અપ્પં, અપ્પાણં, અપ્પા, અપ્પે, અપ્પાણે, અપ્પિણં. અપ્પાણા, અપ્પાણો.

તહઆ- અપ્પેણ, અપ્પેણં, અપ્પેહિ, અપ્પેહિં, અપ્પેહિં, અપ્પાણેહિ, અપ્પાણેહિં, અપ્પાણેણ, અપ્પાણેણં, અપ્પાણેહિ.

૨

(अप्यणिआ, अप्पणइआ.)

ચડત્થી- અપ્પરસ, અપ્પાણસ્સ, અપ્પાણ, અપ્પાણં, અપ્પાણાણ, અપ્પાણાણં, અપ્પિણં.

પંચમી- અપ્પત્તો, અપ્પાઓ, અપ્પત્તો, અપ્પાઓ, અપ્પાડ, અપ્પાહિ, અપ્પેહિ, અપ્પાહિન્તો, અપ્પાહિન્તો, અપ્પા, અપ્પેહિન્તો, અપ્પાસુન્તો, અપ્પાણો, અપ્પાણત્તો, અપ્પેસુન્તો, અપ્પાણત્તો, અપ્પાણાઓ, અપ્પાણાડ, અપ્પાણાઓ, અપ્પાણાડ, અપ્પાણાહિ, અપ્પાણાહિ, અપ્પાણેહિ, અપ્પાણાહિન્તો, અપ્પાણેહિન્તો, અપ્પાણાસુન્તો, અપ્પાણેસુન્તો.

૧ પ્રાકૃતમાં અન્ત્ય વ્યંજનનો લોપ થાય છે. તેથી 'અનન્ત' નામવાળા શબ્દોમાં અન્તે અન્ ને સ્થાને આળ વિકલ્પે મુકાય છે.

જેમ-અપ્પ-અપ્પાણ (આત્મન્), રાય-રાયાણ (રાજન્), વમ્હ-વમ્હાણ (વ્રહ્મન્) વગેરે શબ્દો અને છે.

૨ આ અન્તે રૂપો અપ્પ શબ્દમાંજ થાય છે. બીજા અન્ અન્તવાલા શબ્દોમાં આવાં રૂપો થતાં નથી.

शब्दरूपमाला ॥

[७]

छट्टी-	अप्पस्स, अप्पाणस्स, अप्पणो.	अप्पाण, अप्पाणं, अप्पाणाण, अप्पाणाणं, अप्पिणं.
सत्तमी-	अप्पे, अप्पम्मि, अप्पाजे, अप्पाणाम्मि, [अप्पंसि, अप्पाणंसि.]	अप्पेसु, अप्पेसुं, अप्पाणेषु, अप्पाणेषुं.
संबोहण-	हे अप्प, अप्पो, अप्पा, अप्पाण, अप्पाणो, अप्पाणा.	अप्पा, अप्पाणो, अप्पाणा.

एवम्-वम्ह-वम्हाण (ब्रह्मन्), जुव-जुवाण (युवन्), उच्छ-
उच्छाण (उक्षन्), गाव-गावाण (घ्रावन्), मुद्ध-
मुद्धाण (मूर्धन्) इत्यादयः ।



(७) अनन्तपुल्लिग 'राय-रायाण' (राजन्) शब्दः ।

	एकवचन.	बहुवचन.
पठमा-	राया, रायो, रायाणो.	राया, रायाणा, राइणो, रायाणो.
बीआ-	रायं, रायाणं, राइणं.	राया, राए, रायाणा, रायाजे, रायाणो, राइणो.
तइआ-	राएण, राएणं, रायाणेण, रायाणेणं, रण्णा, राइणा, रायणा.	राएहि, राएहिं, राएहिं, रायाणेहि, रायाणेहिं, रायाणेहिं.
चउत्थी-	रायाय, रायस्स, रायाणाय, रायाणस्स, रण्णो, राइणो, रायणो.	रायाण, रायाणं, रायाणाण, रायाणाणं, राईण, राईणं, राइणं.

<]

संक्षिप्तप्राकृत-

दंभमी- रायत्तो, रायाओ,
रायाउ, रायाहि,
रायाहिन्तो, राया,
रण्णो, राइणो,
रायाणो.

रायत्तो, रायाओ, रायाउ,
रायाहि, राएहि,
रायाहिन्तो, राएहिन्तो,
रायासुन्तो, राएसुन्तो.

रायाणत्तो, रायाणाओ,
रायाणाउ, रायाणाहि,
रायाणाहिन्तो, रायाणा.

रायाणत्तो, रायाणाओ,
रायाणाउ,
रायाणाहि, रायाणेहि,
रायाणाहिन्तो, रायाणेहिन्तो,
रायाणासुन्तो, रायाणेसुन्तो.

राइत्तो, राईओ, राईउ,
राईहिन्तो, राईसुन्तो.

छट्ठी- रायस्स,
रायाणस्स, रण्णो,
राइणो, रायणो.

रायाण, रायाणं,
रायाणाण, रायाणाणं,
राईण, राईणं, राइणं.

सत्तमी- राए, रायम्मि,
रायाणे, रायाणम्मि,
राइम्मि,
[रायंसि, रायाणंसि]

राएसु, राएसुं,
रायाणेषु, रायाणेषु,
राईसु, राईसुं.

संबोहण- हे राय, रायो, राया,
रायाण, रायाणो.
रायाणा.

राया, रायाणा,
राइणो रायाणो.

॥ इति पुल्लिङ्गरूपाणि ॥



शब्दरूपमाला ॥

[९]

१ २ ३ ४ ५ ६
 दया बुद्धी नई धेणू, वहु माआ य माअरा ।

७ ८ ९ १०
 माऊ ससा छुहा विज्जू, इत्थील्लिङ्गम्मि अच्छरा ॥ ३ ॥

(१) आकारान्तस्त्रीलिङ्ग 'दया' (दया) शब्दः ।

एकवचन.

बहुवचन.

पदमा- दया.

दयाउ, दयाओ, दया.

बीआ- दयं.

दयाउ, दयाओ, दया.

तइआ- दयाअ, दयाइ, दयाए.

दयाहि, दयाहिं, दयाहिं.

चउत्थी- दयाअ, दयाइ, दयाए.

दयाण, दयाणं.

पंचमी- दयाअ, दयाइ, दयाए,
 दयत्तो, दयाओ,
 दयाउ, दयाहिन्तो.

दयत्तो, दयाओ, दयाउ.
 दयाहिन्तो, दयासुन्तो.

छट्ठी- दयाअ, दयाइ, दयाए.

दयाण, दयाणं.

सत्तमी- दयाअ, दयाइ, दयाए.

दयासु, दयासुं.

संबोहण- हे दये, दया.

दयाउ, दयाओ, दया.

एवम्-रमा (रमा), कन्ना (कन्या), कहा (कथा), आणा (आज्ञा).
 पण्णा (प्रज्ञा), इत्यादयः ।



(२) इकारान्तस्त्रीलिङ्ग 'बुद्धि' (बुद्धि) शब्दः ।

एकवचन.

बहुवचन.

पदमा- बुद्धी.

बुद्धीउ, बुद्धीओ, बुद्धी.

बीआ- बुद्धिं.

बुद्धीउ, बुद्धीओ, बुद्धी.

१०]

संक्षिप्तप्राकृत-

तइआ-	बुद्धीअ, बुद्धीआ, बुद्धीइ, बुद्धीए.	बुद्धीहि, बुद्धीहिँ, बुद्धीहिँ.
चउत्थी-	बुद्धीअ, बुद्धीआ, बुद्धीइ, बुद्धीए.	बुद्धीण, बुद्धीणं.
पंचमी-	बुद्धीअ, बुद्धीआ, बुद्धीइ, बुद्धीए, बुद्धित्तो, बुद्धीओ. बुद्धीउ, बुद्धीहिन्तो.	बुद्धीत्तो, बुद्धीओ, बुद्धीउ, बुद्धीहिन्तो, बुद्धीसुन्तो.
छट्ठी-	बुद्धीअ, बुद्धीआ, बुद्धीइ, बुद्धीए.	बुद्धीण, बुद्धीणं.
सत्तमी-	बुद्धीअ, बुद्धीआ, बुद्धीइ, बुद्धीए.	बुद्धीसु, बुद्धीसुं.
संबोहण-	हे बुद्धि, बुद्धी.	बुद्धीउ, बुद्धीओ, बुद्धी.

एवम्-थुइ (स्तुति), इडि (ऋद्धि), धिइ (धृति), बुडि (बुद्धि),
वसहि (वसति) इत्यादयः ।



(३) ईकारान्तस्त्रीलिङ्ग 'नई' (नदी) शब्दः ।

एकवचन.

बहुवचन.

पडमा-	नई, नईआ.	नईआ, नईउ, नईओ, नई.
त्रीआ-	नई.	नईआ, नईउ, नईओ, नई.
तइआ-	नईअ, नईआ, नईइ, नईए.	नईहि, नईहिँ, नईहिँ.

शब्दरूपमाला ॥

[६१]

चउत्थी-	नईअ, नईआ, नईइ, नईए.	नईण, नईणं.
पंचमी-	नईअ, नईआ, नईइ, नईए, नइत्तो, नईओ, नईउ, नईहिन्तो.	नइत्तो, नईओ, नईउ, नईहिन्तो, नईसुन्तो.
छट्टी-	नईअ, नईआ, नईइ, नईए.	नईण, नईणं.
सतमी-	नईअ, नईआ, नईइ, नईए.	नईसु, नईसुं.
संबोहण-	हे नईआ, नइ.	नईआ, नईउ, नईओ, नई.

एचम्-इत्थी (स्त्री), छाही (छाया), पुढवी (पृथिवी), वहिणी-
(भगिनी), सई (सती) इत्यादयः ।



(४) उकारान्तस्त्रीलिंग 'धेणु' (धेनु) शब्दः ।

	एकवचन,	बहुवचन.
पडमा-	धेणू.	धेणूउ, धेणूओ, धेणू.
वीआ-	धेणुं.	धेणूउ, धेणूओ, धेणू.
तइआ-	धेणूअ, धेणूआ, धेणूइ, धेणूए.	धेणूण, धेणूणं.
चउत्थी-	धेणूअ, धेणूआ, धेणूइ, धेणूए.	धेणूण, धेणूणं.

१२]

संक्षिप्तप्राकृत-

पंचमी-	धेणूअ, धेणूआ, धेणूइ, धेणूए. धेणुत्तो, धेणूओ, धेणूउ, धेणूहिनतो.	धेणुत्तो, धेणूओ, धेणूउ, धेणूहिनतो, धेणूसुन्तो.
छट्ठी	धेणूअ, धेणूआ, धेणूइ, धेणूए.	धेणूण, धेणूणं.
सप्तमी-	धेणूअ, धेणूआ, धेणूइ, धेणूए.	धेणूसु, धेणूसुं.
संवाहण-	हे धेणु, धेणू.	धेणूउ, धेणूओ, धेणू.

एवम्-तणु (तनु), रज्जु (रज्जु) इत्यादयः ।



(५) उकारान्तस्त्रीलिङ्ग 'वहू' (वधू) शब्दः ।

एकवचन.

बहुवचन.

पठमा-	वहू.	वहूउ, वहूओ, वहू.
वीआ-	वहुं.	वहूउ, वहूओ, वहू.
तइआ-	वहूअ, वहूआ. वहूइ, वहूए.	वहूहि, वहूहिँ, वहूहिं.
चउत्थी-	वहूअ, वहूआ, वहूइ, वहूए,	वहूण, वहूणं.
पंचमी-	वहूअ, वहूआ, वहूइ, वहूए, वहुत्तो, वहूओ, वहूउ, वहूहिनतो.	वहुत्तो, वहूओ, वहूउ, वहूहिनतो, वहूसुन्तो.

शब्दरूपमाला ॥

[१३]

उट्टी-	वहुअ, वहुआ, वहुइ, वहुए.	वहुण, वहुणं.
सत्तमी-	वहुअ, वहुआ, वहुइ, वहुए.	वहुसु, वहुसुं.
संबोहण-	हे वहु, वहु.	वहुउ, वहुओ, वहु.
एवम्-सासू (श्वश्रू), चमू (चमू) इत्यादयः ।		



(६) ऋकारान्तस्त्रीलिङ्ग 'माआ, माअरा, माऊ' (मातृ) शब्दः ।

एकवचन.

बहुवचन.

पदमा-	माआ, माअरा.	माआउ, माआओ, माआ. माअराउ, माअराओ, माअरा, माऊउ, माऊओ, माऊ.
षीआ-	माअं माअरं.	माआउ, माआओ, माआ, माअराउ, माअराओ, माअरा, माऊउ, माऊओ, माऊ.
तइआ-	माआअ, माआइ, माआए, माअराअ, माअराइ, माअराए, माऊअ, माऊआ, माऊइ, माऊए.	माआहि, माआहिँ, माआहिं, माअराहि, माअराहिँ, माअराहिं, माऊहि, माऊहिँ, माऊहिं.
चउत्थी-	माआअ, माआइ, माआए, माअराअ, माअराइ, माअराए, माऊअ, माऊआ, माऊइ, माऊए.	माआण, माआणं, माअराण, माऊराणं, माऊण, माऊणं.

१४]

संक्षिप्तप्राकृत-

पंचमी- माआअ, माआइ, माआए,
 माअत्तो, माआओ, माअत्तो, माआओ, माआउ,
 माआउ, माआहिन्तो. माआहिन्तो, माआसुन्तो.
 माअराअ, माअराइ, माअराए,
 माअरत्तो, माअराओ, माअरत्तो, माअराओ,
 माअराउ, माअराहिन्तो. माअराउ, माअराहिन्तो,
 माअरासुन्तो.

माऊअ, माऊआ,
 माऊइ, माऊए,
 माउत्तो, माऊओ, माउत्तो, माऊओ, माऊउ,
 माऊउ, माऊहिन्तो. माऊहिन्तो, माऊसुन्तो.

छट्टी- माआअ, माआइ, माआए, माआण, माआणं,
 माअराअ, माअराइ, माअराण, माअराणं,
 माअराए, माऊअ, माऊण, माऊणं.
 माऊआ, माऊइ, माऊए.

सत्तमी- माआअ, माआइ, माआए, माआसु, माआसु,
 माअराअ, माअराइ, माअरासु, माअरासुं,
 माअराए,
 माऊअ, माऊआ, माऊइ, माऊसु, माऊसुं.
 माऊए.

संबोहण- हे माआ, माआउ, माआओ, माआ,
 हे माअरा. माअराउ, माअराओ, माअरा.
 माऊउ, माऊओ, माऊ.



शब्दरूपमाला ॥

१२५

(७) ऋकारान्तस्त्रीलिङ्ग 'ससा' (स्वस्र) शब्दः ।

एकवचन.

बहुवचन.

पंडित- ससा,

સસાંડ, સસાઓ, સસા.

बीआ - ससं.

સસાડ, સસાઓ, સસા.

शेषं 'दया' शब्दवत् ।

एवम्-दुहिआ (दुहितृ), नणंदा (ननान्द्र), पिउसिआ-पिउच्छा
(पितृष्वसु) माउसिआ-माउच्छा (मातृष्वसु) इत्यादयः ।



(८) धकारान्तस्त्रीलिङ्ग 'लुहा' (लुध्) शब्दः ।

एकवचन.

बहुवचन.

पटमा— छुहा.

જૂહાડ, જૂહાઓ, જૂહા.

बीआ- इहं,

छुहाउ, छुहाओ, छुहा.

शेषं 'दया' शब्दवत्.

૧ દિઘત્ સિવાયના વ્યંજનાન્ત સ્ત્રીલિંગ શબ્દોમાં અન્ય વ્યંજનનો 'આ' કે 'યા' થાય છે. સરિયા-આ (સરિત્), આવયા-આ (આપદ્), સંપયા-આ (સંપદ્) વગેરે. વિશેષ—વિજ્ઞુ (વિઘત્), હુહા (હુધ્-હુધા), દિસા (દિઞ્), કઝહા (કઝમ્), અચ્છરસા-અચ્છરા (અચ્સરસ્), ગિરા (ગિર્), પુરા (પુર્), ધુરા (ધુર્), વગેરે શબ્દો ખની તેનાં રૂપો આકારાન્તસ્ત્રીલિંગ જેવાં થાય છે. અને વિજ્ઞુ (વિઘત્) નાં રૂપો 'ધેળુ' શબ્દવત્ થાય છે.

१६]

तंक्षितप्राकृत-

(९) तकारान्तस्त्रीलिङ्ग 'विज्जू' (विद्युत्) शब्दः ।

एकवचन.

बहुवचन.

पदमा- विज्जू.

विज्जूउ, विज्जूओ, विज्जू.

त्रीआ - विज्जुं.

विज्जूउ, विज्जूओ, विज्जू.

शेष 'घेणु' शब्दवत् ।



(१०) सकारान्तस्त्रीलिङ्ग 'अच्छरा-अच्छरसा' (अप्सरस्) शब्दः

एकवचन.

बहुवचन.

पदमा - अच्छरा.
अच्छरसा.अच्छराउ, अच्छराओ, अच्छरा,
अच्छरसाउ, अच्छरसाओ,
अच्छरसा.त्रीआ- अच्छरं,
अच्छरसं.अच्छराउ, अच्छराओ, अच्छरा,
अच्छरसाउ, अच्छरसाओ,
अच्छरसा.

शेष 'दया' शब्दवत् ।

॥ इति स्त्रीलिङ्गरूपाणि ॥



શબ્દરૂપમાલા ॥

[૨૭]

નાળં દહિં મહું કત્તું સેયં દામં નહં સિરં ।

*ચક્તું ચ ધણું એ પન્નતા ય નપુંસમે ॥ ૪ ॥

(૧) અકારાન્તનપુંસકલિંગ 'નાળ' (જ્ઞાન) શબ્દઃ ।

एकवचन.

बहुवचन.

પટમા- નાળં.

નાળાઈં, નાળાઈં, નાળાણિ.

ત્રીઆ- નાળં.

નાળાઈં, નાળાઈં, નાળાણિ.

તદઆ- નાળેણ, નાળેણં.

નાળેહિ, નાળેહિં, નાળેહિં.

શેષ 'જિણ' શબ્દવત્.

સંવોદ્ધ- હે નાળ.

નાળાઈં, નાળાઈં, નાળાણિ.

एवम्-धण (धन), वण (वन), पाव (पाप) इत्यादयः ।



(૨) इकारान्तनपुंसकलिङ्ग 'दहि' (दधि) शब्दः ।

एकवचन.

बहुवचन.

પટમા- } દહિં.

દહીઈં, દહીઈં, દહીણિ.

- * દામ (દામન્), સિર (શિરસ્), નહ (નભસ્) આ શબ્દો સિવાય નાન્ત-સાન્ત શબ્દો પુલિંગમાં વપરાય છે જસો (યશસ્), તમો (તમસ્) વગેરે. કોષકર્ણ દેશાંતે નપુંસકલિંગમાં પણ પ્રયોગ દેખાય છે. જેમ-સેયં (શ્રેયસ્), સમ્મં (શર્મન્), ચમ્મં (ચર્મન્) વગેરે.
- × ચક્તુ- (ચક્તુસ્) અને તે અર્થવાલા બીજા શબ્દો પુલિંગમાં વિકલ્પે વપરાય છે. જેમ-ચક્તુણો-ચક્તુઈં (ચક્ષૂષિ), નયણા-નયણાઈં (નયને) વગેરે.

१८]

संक्षिप्तप्राकृत-

तद्भा- दहिणा.

दहीहि, दहीहिँ, दहीहिं.

शेषं 'मुणि' शब्दवत्.

संबोहण- हे दहि.

दहीइँ, दहीइं, दहीणि.

एवम्-वारि (वारि), सुरहि (सुरभि) इत्यादयः ।



(३) उकारांतनपुंसकलिङ्ग 'महु' (मधु) शब्दः ।

एकवचन.

बहुवचन.

पठमा- } *महुं.

वीआ-

महुइँ, महुइं, महुणि.

तद्भा- महुणा.

महुहि, महुहिँ, महुहिं.

शेषं 'गुरु' शब्दवत्.

संबोहण- हे महु.

महुइँ, महुइं, महुणि.

एवम्-जाणु (जानु), अंसु (अश्रु) इत्यादयः ।



(४) 'कत्तार-कतु' (कर्तृ) शब्दः ।

एकवचन.

बहुवचन.

पठमा- } कत्तारं.

वीआ-

कत्ताराइँ, कत्ताराइं, कत्ताराणि.

कत्तूइँ, कत्तूइं, कत्तूणि.

तद्भा- कत्तारेण, कत्तारेणं,
कत्तूणा.

कत्तारेहि, कत्तारेहिँ, कत्तारेहिं.

कत्तूहि, कत्तूहिँ, कत्तूहिं.

संबोहण- कत्तार.

कत्ताराइँ, कत्ताराइं, कत्ताराणि,

कत्तूइँ, कत्तूइं, कत्तूणि.

शेषं पुल्लिङ्गवत्.

* संस्कृत सिद्ध प्रयोग उपर्युक्ती महु, दहि, वारि वगैरे पलु थाय छे.

शब्दरूपमाला.

[१९]

(५) सकारान्तनपुंसकलिङ्ग-‘सेय’ (श्रेयस्) शब्दः ।

एकवचन.

बहुवचन.

प. वी.- सेयं.

सेयाइँ, सेयाइं, सेयाणि.

शेष-‘नाण’ (ज्ञान) शब्दवत्.

एवम्-चय (वयन्), सुमण (सुमनस्), सम्म (शर्मन्),

चम्म (चर्मन्) इत्यादयः ।



(६) नकारान्तनपुंसकलिङ्ग-‘दाम’ (दामन्) शब्दः ।

एकवचन.

बहुवचन.

प. वी.- दामं.

दामाइँ, दामाइं, दामाणि.

शेष-‘नाण’ (ज्ञान) शब्दवत्.



(७) सकारान्तनपुंसकलिङ्ग ‘नह’ (नभस्) शब्दः ।

एकवचन.

बहुवचन.

प. वी.- नहं.

नहाइँ, नहाइं, नहाणि.

शेष-‘नाण’ (ज्ञान) शब्दवत्.



(८) सकारान्तनपुंसकलिङ्ग ‘सिर’ (शिरस्) शब्दः ।

एकवचन.

बहुवचन.

प. वी.- सिरं.

सिराइँ, सिराइं, सिराणि.

शेष-‘नाण’ (ज्ञान) शब्दवत्.

(९) सकारान्तनपुंसकलिङ्ग-‘चक्खु’ (चक्षुस्) शब्दः ।

एकवचन.

बहुवचन.

प. वी.- चक्खुं.

चक्खुइँ, चक्खुइं, चक्खुणि.

संबोहण- चक्खु.

चक्खुइँ, चक्खुइं, चक्खुणि.

शेष-‘गुरु’ (गुरु) शब्दवत्.

२०]

संक्षिप्तप्राकृत

चक्खु (चक्षुस्) शब्दः पुल्लिङ्गेऽपि वर्तते ।

एकवचन.

बहुवचन.

पठमा- चक्खू.

चक्खवो, चक्खओ, चक्खउ,
चक्खू, चक्खुणो.

बीआ- चक्खुं.

चक्खू, चक्खुणो.

शेष-‘गुरु’ शब्दवत्.

-२५२-

(१०) सकारान्तनपुंसकलिङ्ग ‘धणुह’ (धनुस्) शब्दः ।

प. बी.- धणुहं.

धणुहाई, धणुहाइं, धणुहाणि.

तइआ- धणुहेण, धणुहेणं.

धणुहेहि, धणुहेहिं, धणुहेहिं.

मंबोहण- धणुह.

धणुहाई, धणुहाइं, धणुहाणि.

शेष-जिण (जिन) शब्दवत्.

-२५२-

धणु (धनुस्) शब्दः पुल्लिङ्गे वर्तते ।

एकवचन.

बहुवचन.

पठमा- धणू.

धणवो, धणओ, धणउ.

धणू, धणुणो.

बीआ- धणुं.

धणू, धणुणो.

तइआ- धणुणा.

धणूहि, धणूहिं, धणूहिं.

शेष-‘गुरु’ शब्दवत्.

॥ इति नपुंसकलिङ्गरूपाणि ॥



१ २ ३ ४ ५ ६ ७
सव्वो सो जो तहा को का, की किं एसो इमो अमू ।

८ ९
तुम्ह-अम्ह तिलिगम्मि, सव्वनामाणि जाणए ॥ ५ ॥

(१) अकारान्तपुल्लिङ्ग 'सव्व' (सर्व) शब्दः ।

एकवचन.

बहुवचन.

प. सव्वो, [सव्वे].	सव्वे.
बो. सव्वं.	सव्वे, सव्वा.
न. सव्वेण, सव्वेणं.	सव्वेहि, सव्वेहिं, सव्वेहिं.
च. सव्वस्स, [सव्वाए].	सव्वेसिं, सव्वाण, सव्वाणं.
पं. सव्वत्तो, सव्वाओ, सव्वाउ, सव्वाहि, सव्वाहिन्तो, सव्वा.	सव्वत्तो, सव्वाओ, सव्वाउ, सव्वाहि, सव्वेहि, सव्वाहिन्तो, सव्वेहिन्तो, सव्वासुन्तो, सव्वेसुन्तो.
ठ. सव्वस्स.	सव्वेसिं, सव्वाण, सव्वाणं.
स. सव्वसिं, सव्वम्मि, सव्वत्थ, सव्वहिं, [सव्वंसि].	सव्वेसु, सव्वेसुं.
सं. हे सव्व, सव्वो, सव्वा, [सव्वे].	सव्वे.

एवम्-वीस-विस्स (विश्व), अन्न (अन्य), पुव्व (पूर्व),
दाहिण-दक्खिण (दक्षिण) इत्यादयः ।



२२]

संक्षिप्तप्राकृत-

आकारान्तस्त्रीलिङ्ग 'सव्वा' (सर्व्वा) शब्दः ।

एकवचन.

बहुवचन.

प. सव्वा.

सव्वाओ, सव्वाउ, सव्वा.

बी. सव्वं.

" " "

त. सव्वाअ, सव्वाइ, सव्वाए.

सव्वाहि, सव्वाहिं, सव्वाहिँ.

न.-छ. ,, ,, ,,

सव्वेसिं, सव्वाण-णं, [सव्वासिं].

पं. ,, ,, ,,

सव्वत्तो, सव्वाओ, सव्वाउ, सव्वत्तो, सव्वाओ, सव्वाउ,
सव्वाहिन्तो. सव्वाहिन्तो, सव्वासुन्तो.

स. सव्वाअ, सव्वाइ, सव्वाए.

सव्वासु, सव्वासुं.

सं. हे सव्वे, सव्वा.

सव्वा.



अकारान्तनपुंसकलिङ्ग 'सव्व' (सर्व्व) शब्दः ।

एकवचन.

बहुवचन.

प. बी. सव्वं.

सव्वाइं, सव्वाइँ, सव्वाणि.

सं. हे सव्व.

सव्वाइं, सव्वाइँ, सव्वाणि.

शेष-पुल्लिङ्गवत्.



(२) त-ण (तद्) शब्दस्य पुल्लिङ्गरूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

प. स, सो, [से].

ते, जे.

बी. तं, णं.

ते, ता, जे, जा.

शब्दरूपमाला.

[२३]

न.	तेण, तेणं, तिणा,	तेहि, तेहिं, तेहिँ,
च. छ.	तास, तस्स, से, णस्स.	तास, तेसिं, ताण, ताणं, सिं. णेसिं, णाण, णाणं.
पं.	तो, तम्हा, तत्तो, ताओ, ताउ, ताहि, ताहिन्तो, ता, णत्तो, णाओ, णाउ, णाहि, णाहिन्तो, णा.	तत्तो, ताओ, ताउ, ताहि, ताहिन्तो, तासुन्तो, तेहि, तेहिन्तो, तेसुन्तो. णत्तो, णाओ, णाउ, णाहि, णाहिन्तो, णासुन्तो, णेहि, णेहिन्तो, णेसुन्तो.
स.	तस्सिं, तम्मि, तन्थ, तहिं, [तंसि]. णस्सिं, णम्मि, णन्थ, णहिं. *ताहे, ताला, तइआ.	तेसु, तेसुं, णेसु, णेसुं.



ता, ती, णा, णी, (तद्) शब्दस्य स्त्रीलिंगरूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

प.	सा.	ताओ, ताउ, ता, तीआ, तीओ, तीउ, ती.
धी.	तं.	ताओ, ताउ, ता, तीआ, तीओ, तीउ, ती.
न.	ताअ, ताइ, ताए, तीअ, तीआ, तीइ, तीए.	ताहि, ताहिं, ताहिँ, तीहि, तीहिं, तीहिँ,

* ताहे आदि त्रये शेषा 'ते वञ्चते' शेषा अर्थभां वपराय छे.

૨૪]

સંક્ષિપ્તગ્રાંથ-

- ચ. છ. તિસ્સા, તીસે, તાસ, તેસિં, તાણ, તાણં, સિં, તાસ,
સે, તાઅ, તાઈ, તાણ, તાસિં.
તીઅ, તીઆ, તીઈ, તીણ.
૬. તાઅ, તાઈ, તાણ, તત્તો, તાઓ, તાડ, તાહિન્તો.
તમ્હા, તત્તો, તાઓ, તાસુન્તો.
તાડ, તાહિન્તો. તિત્તો, તીઓ, તીડ,
તીઅ, તીઆ, તીઈ, તીણ, તીહિન્તો, તીસુન્તો.
તિત્તો, તીઓ, તીડ.
તીહિન્તો,
૭. તાઅ, તાઈ, તાણ, તાસુ, તાસું,
તીઅ, તીઆ, તીઈ, તીણ. તીસુ, તીસું.

ળા-ળી તાં ધણ પદમા એકવચન સિવાય આ પ્રમાણે વ્યવસ્થા.

-૮૭૨-

ત-ળ (તદ્) શબ્દસ્ય નપુંસકલિંગરૂપાણિ ।

एकवचन.

बहुवचन.

૫. બી. } તં. તાઈં, તાઈં, તાણિ,
 } ણં. ણાઈં, ણાઈં, ણાણિ.

શેષ-પુલ્લિંગવત્.

-૮૭૩-

(૩) જ (યત્) શબ્દસ્ય પુલ્લિંગરૂપાણિ ।

एकवचन.

बहुवचन.

૧. જો, [જે]. જે.
બી. જં. જે, જા.
૩. જેણ, જેણં, જિણા. જેહિ, જેહિં, જેહિં.
૪. જાસ, જસસ, જેસિં, જાણ, જાણં.

शब्दरूपमाला ॥

[२५]

- पं.- जम्हा, जत्तो, जाओ, जत्तो, जाओ, जाउ, जाहि,
जाउ, जाहि, जाहिन्तो, जाहिन्तो, जासुन्तो.
जा. जेहि, जेहिन्तो, जेसुन्तो.
स.- जस्सि, जम्मि, जत्थ, जेसु, जेसु.
जहिं, [जसि].
× जाहे, जाला, जइआ.



‘जा-जी’ (यत्) शब्दस्य स्त्रीलिंगरूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

- प.- जा. जाओ, जाउ, जा,
जीआ, जीओ, जीउ. जी.
बी.- जं. जाओ, जाउ, जा,
जीआ, जीओ, जीउ, जी.
त.- जाअ, जाइ, जाए, जाहि, जाहिं, जाहिं,
जीअ, जआ, जीइ, जीए, जीहि, जीहिं, जीहिं.
च. { जिस्सा, जीसे, जेसिं, जाण, जाणं, जासिं.
छ. { जाअ, जाइ, जाए,
जीअ, जीआ, जीइ, जीए.
पं.- जाअ, जाइ, जाए, जम्हा. जत्तो, जाओ, जाउ, जाहिन्तो.
जत्तो, जाओ, जाउ, जासुन्तो.
जाहिन्तो.
जीअ, जीआ, जीइ, जित्तो, जीओ, जीउ,
जीए, जित्तो, जीओ, जीहिन्तो, जीसुन्तो.
जीउ, जीहिन्तो, जीसुन्तो.

× जाहे आदि वज्रें इषो ‘क्याहे के वणते’ तेषां अर्थभां वपराय छ.

२६]

संक्षिप्तप्राकृत-

स. - जाअ, जाइ, जाए, जासु, जासुं,
जीअ, जीआ, जीइ, जीए. जीसु, जीसुं.



‘ज’ (यत्) शब्दस्य नपुंसकलिङ्गरूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

प. वी. जं.

जाइं, जाईं, जाणि.

शेषं पुल्लिङ्गवत्.



(४) क (किम्) शब्दस्य पुल्लिङ्गरूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

प. - को, [के.]

के.

शी. - कं.

के, का.

त. - केण, केणं, किणा.

केहि, केहिं, केहिं.

च. छ. कास, कस्स.

कास, केसिं, काण, काणं.

पं. - किणो, कीस, कम्हा,
कत्तो, काओ, काउ,
काहि, काहिन्तो, का.

कत्तो, काओ, काउ, काहि,
काहिन्तो, कासुन्तो.
केहि, केहिन्तो, केसुन्तो.

स. - कस्सि, कम्मि, कत्थ,
कहिं, [कंसि],
×काहे, काला, कइआ.

केसु, केसुं.



×काहे आदि वल्ले इषो ‘इयारे अथवा इये वण्णते’ तेवा अर्थभां वपरायल्ले.

का, की (किम्) शब्दस्य स्त्रीलिङ्गरूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

५. -का.

काओ, काउ, का,
कीआ, कीओ, कीउ, की.

६. -कं.

काओ, काउ, का,
कीआ, कीओ, कीउ, की.

७. काअ, काइ, काए,
कीअ, कीआ कीइ, कीण.

काहि, काहिँ, काहिं,
कीहि, कीहिँ, कीहिं.

८.) किस्सा, कीसे, कास,

केसिं, काण, काणं, कासिं,
कास.

९.) काअ, काइ, काए.

कीअ, कीआ, कीण, कीण.

१०. काअ, काइ, काए, कम्हा,
कत्तो, काओ, काउ,
काहिन्तो.

कत्तो, काओ, काउ,
काहिन्तो, कासुन्तो.

कीअ, कीआ, कीइ, कीण,

कित्तो, कीओ, कीउ,

कित्तो, कीओ, कीउ.

कीहिन्तो.

कीहिन्तो, कीसुन्तो.

११. काअ, काइ, काए,

कासु, कासुं.

कीअ, कीआ, कीइ, कीण.

कीसु, कीसुं.



क (किम्) शब्दस्य नपुंसकलिङ्गरूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

५. की.-किं.

काई, काईं, काणि.

शेष पुल्लिङ्गवत्.



(५) एअ, (एतद्) शब्दस्य पुल्लिङ्गरूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

प. -	एस, एसो, [एसे], इणं, इणमो.	एए.
वी. -	एअं.	एए, एआ.
त. -	एएण, एएणं, एइणा.	एएहि, एएहिँ, एएहिं.
न. छ. -	एअस्स, से.	एएसि, एआण, एआणं, सि.
प.	एत्तो, एत्ताहे, (एअत्तो), एआओ, एआउ, एआहि, एआहिन्तो, एआ.	एअत्तो, एआओ, एआउ, एआहि, एआहिन्तो, एआसुन्तो, एएहि, एएहिन्तो एएसुन्तो.
स. -	अयम्मि, ईअम्मि, एअस्सि, एएसु, एएसुं. एअम्मि, एत्थ, [एअसि].	



एआ, एई (एतद्) शब्दस्य स्त्रीलिङ्गरूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

प. -	एस, एसा, इणं, इणमो. एई, एईआ.	एआओ, एआउ, एआ, एईआ, एईओ, एईउ, एई.
वी. -	एअं, एइं.	” ” ” ”
त. -	एआअ, एआइ, एआए, एईअ, एईआ, एईइ, एईए.	एआहिं, एआहिँ, एआहिं. एईहि, एईहिँ, एईहिं.
न. छ. -	एआअ, एआइ, एआए, से, एइअ, एईआ, एईइ एईए.	एआण-णं, सि, एएसि, एआसिं, एईण-णं.

- पं.- एआअ, एआइ, एआए एअत्तो, एआओ, एआउ,
(एअत्तो), एआओ, एआउ, एआहिन्तो, एआसुन्तो.
एआहिन्तो.
एईअ, एईआ, एईइ, एईए, एइत्तो, एईओ, एईउ, एईहिन्तो,
एइत्तो, एईओ, एईसुन्तो.
एईउ, एईहिन्तो.
- स.- एआअ, एआइ, एआए, एआसु, एआसुं,
एईअ, एईआ, एईइ, एईए. एईसु, एईसुं.



एअ, (एतद्) शब्दस्य नपुंसकलिङ्गरूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

- प.- एअं, एस, इणं, इणमो. एआइं, एआईं, एआणि.
बी.- एअं. " " "

शेष-पुलिङ्गवत्.



(६) इम, (इदम्) शब्दस्य पुलिङ्गरूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

- प. अय, इमो, ^१[इमे]. इमे.
बी. इमं, इणं, णं. इमे, इमा, णे, णा,
त. इमेणं, इमेण, इमिणा, इमेहि, इमेहिं, इमेहिं,
णेणं, णेण. एहि, एहिं, एहिं.
च. } इमस्त, से, अस्त. इमेसिं, इमाण, इमाणं, सिं.
छ. }

३०]

संक्षिप्तप्राकृत-

- प. इमत्तो, इमाओ, इमाउ, इमत्तो, इमाओ, इमाउ, इमाहि,
इमाहिन्तो, इमा. इमाहिन्तो, इमासुन्तो,
इमेहि, इमेहिन्तो, इमेसुन्तो.
- न. इमस्सि, इमम्मि, अस्सि, इमेसु, इमेसुं,
इह, [इमंसि]. एसु, एसुं.



इमा, इमी (इदम्) शब्दस्य स्त्रीलिङ्गरूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

- प. इमा, इमिआ, इमाओ, इमाउ, इमा, इमीआ, इमीओ, इमीउ, इमी.
इमी. [इमे].
- मी. इमं, इमिं, इणं, णं. " " "
- न. इमाअ, इमाइ, इमाए, इमाहि, इमाहिँ, इमाहिँ,
इमीअ, इमीआ, इमीइ, इमीहि, इमीहिँ, इमीहिँ,
इमीए, णाहि, णाहिँ, णाहिँ,
णाअ, णाइ, णाए. आहि, आहिँ, आहिँ.
- च. { इमाअ, इमाइ, इमाए, इमाण, इमाणं.
छ. { इमीअ, इमीआ, इमीइ, सि, इमेसि, इमासि.
इमीए, से. [इमीसे]. इमीण, इमीणं.
- पं. इमाअ, इमाइ, इमाए, इमत्तो, इमाओ, इमाउ, इमाहिन्तो, इमासुन्तो,
इमीअ, इमीआ, इमीइ, इमिन्तो, इमीओ, इमीउ, इमीहिन्तो, इमीसुन्तो.
इमीए, इमिन्तो, इमीओ, इमीउ, इमीहिन्तो.

शब्दरूपमाला ॥

[३१]

म. इमाअ, इमाइ, इमाए.	इमासु, इमासुं.
इमीअ, इमीआ, इमीइ,	इमीसु, इमीसुं,
इमीए.	आसु, आसुं.



इम (इदम्) शब्दस्य नपुंसकलिङ्गरूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

प. वी. इदं, इणमो, इणं.	इमाइं, इमाईं, इमाणि.
शेष-पुलिङ्गवत्.	



(७) अमु (अदस्) शब्दस्य पुलिङ्गरूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

प. अह, अमू.	अमवो, अमउ, अमओ.
	अमुणो, अमू.
वी. अमुं.	अमुणो, अमू.
त. अमुणा.	अमूहि, अमूहिं, अमूहिं.
न. } अमुणो, अमुस्स.	अमूण, अमूणं.
उ. }	
प. अमुणो, अमुत्तो, अमूओ,	अमुत्तो, अमूओ, अमूउ,
अमूउ, अमूहिन्तो.	अमूहिन्तो, अमूसुन्तो.
स. अयम्मि, इअम्मि,	अमूसु, अमूसुं.
अमुम्मि, [अमुंसि].	



अमु (अदस्) शब्दस्य स्त्रीलिङ्गरूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

प. अह. अमू.	अमूओ, अमूउ, अमू.
वी. अमुं.	" " "

३२]

संक्षिप्तप्राकृत-

- न. अमूअ, अमूआ, अमूइ, अमूहि, अमूहिँ, अमूहिं.
अमूण.
च. { अमूअ, अमूआ, अमूइ, अमूण, अमूण.
छ. { अमूण.
प. अमूअ, अमूआ, अमूइ, अमूण.
अमूत्तो, अमूओ, अमूउ, अमूत्तो, अमूओ, अमूउ,
अमूहिन्तो. अमूहिन्तो, अमूसुन्तो.
म. अमूअ, अमूआ, अमूइ, अमूसु, अमूसुं.
अमूण.



अह (अदस्) शब्दस्य नपुंसकलिङ्गरूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

प. अह, अमुं.

अमूइँ, अमूइँ, अमूणि.

वी. अमुं.

" " "

शेषं पुलिङ्गवत्.



तुम्ह (युष्मद्), शब्दस्य त्रिषु लिङ्गेषु समानरूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

प. तुं, तुं, तुव, तुह,
तुमं.मे, तुम्मे, तुम्हे, तुज्जे,
तुज्ज, तुम्हं, तुय्हे, उय्हे,वी. तुं, तुं, तुवं, तुमं,
तुह, तुमे, तुण.वो, तुम्मे, तुम्हे, तुज्जे,
उज्जे, तुय्हे, उय्हे, मे.न. मे, दि, दे, ते, तइ, तण.
तुमे, तुमइ, तुमण,
तुमे, तुमाइ.मे, तुम्मेहिं, तुम्हेहिं, तुज्जेहिं,
उज्जेहिं, उम्हेहिं, तुम्हेहिं,
उय्हेहिं.

शब्दरूपमाला ॥

[३३]

च. { तइ, तुं, ते, तुम्ह, तुह,
 छ. { तुहं, तुव, तुम, तुमे,
 तुमो, तुमाइ, दि, दे,
 इ, ए,
 तुब्भ, तुम्ह, तुज्झ,
 उब्भ, उम्ह, उज्झ, उय्ह.

पं. तइत्तो, तईओ-उ-हिन्तो,
 तुवत्तो, तुवाओ-उ-हि-
 हिन्तो, तुवा.
 तुमत्तो, तुमाओ-उ-हि-
 हिन्तो, तुमा.
 तुहत्तो, तुहाओ-उ-हि-
 हिन्तो, तुहा.
 तुब्भत्तो, तुब्भाओ-उ-
 हि-हिन्तो, तुब्भा.
 तुम्हत्तो, तुम्हाओ-उ-हि-
 हिन्तो, तुम्हा,
 तुज्झत्तो, तुज्झाओ-उ-
 हि-हिन्तो-तुज्झा.
 तुय्ह, तुब्भ, तुम्ह,
 तुज्झ, तहिन्तो.

म. तुमे, तुमए, तुमाइ,
 तइ, तए.

तुम्मि,
 तुवम्मि, तुवस्सि, [तुवंसि].

तु, वो, मे, तुब्भ, तुम्ह,
 तुज्झ, उब्भ, उम्ह, उज्झ,
 तुब्भाण-णं, तुवाण-णं,
 तुम्हाण-णं, तुमाण-णं,
 तुज्झाण-णं, तुम्हाण-णं.

तुब्भत्तो, तुब्भाओ-उ-हि-
 हिन्तो-सुन्तो,
 तुब्भेहि-हिन्तो-सुन्तो.
 तुम्हत्तो, तुम्हाओ-उ-हि-
 हिन्तो-सुन्तो,
 तुम्हेहि-हिन्तो-सुन्तो.
 तुज्झत्तो, तुज्झाओ-उ-हि-
 हिन्तो-सुन्तो,
 तुज्झेहि-हिन्तो-सुन्तो.
 तुय्हत्तो, तुय्हाओ-उ-हि-
 हिन्तो-सुन्तो,
 तुय्हेहि-हिन्तो-सुन्तो.
 उय्हत्तो, उय्हाओ-उ-हि-
 हिन्तो-सुन्तो,
 उय्हेहि-हिन्तो-सुन्तो.
 उम्हत्तो, उम्हाओ-उ-हि-
 हिन्तो-सुन्तो,
 उम्हेहि-हिन्तो-सुन्तो.

तुसु-सुं.

तुवसु-सुं, तुवेसु-सुं.

तुमम्मि, तुमस्सि, [तुमंसि], तुमसु-सुं, तुमेसु-सुं,
 तुहम्मि, तुहस्सि, [तुहंसि], तुहसु-सुं, तुहेसु-सुं,
 तुब्भम्मि, तुब्भस्सि, [तुब्भंसि], तुब्भसु-सुं, तुब्भेसु-सुं,
 तुम्हम्मि, तुम्हस्सि, [तुम्हंसि], तुम्हसु-सुं, तुम्हेसु-सुं,
 तुज्झम्मि, तुज्झस्सि, [तुज्झंसि], तुज्झसु-सुं, तुज्झेसु-सुं,
 तुवे, तुमे, तुहे, तुब्भासु-सुं, तुम्हासु-सुं,
 तुब्भे, तुम्हे, तुज्झे, तुज्झासु-सुं.



अम्ह (अस्मद्), शब्दस्य 'त्रिषु' लिंगेषु समानरूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

- प. ह, अहं, अहयं, म्मि. अम्ह, अम्हे, अम्हो, मो, वयं.
 अम्हि, अम्मि. भे.
- दी. मं, मम, मिमं अहं, जे. अम्हे, अम्हो, अम्ह, जे.
 णं, मि, अम्मि, अम्ह,
 मम्ह.
- त. मि, मे, ममं, ममण, अम्हेहिं, अम्हाहिं, अम्ह,
 ममाइ, मइ, मण, मयाइ, अम्हे, जे.
 जे, [मया].
- च. { मे, मइ, मम, मह,
 छ. { महं, मज्झ, मज्झं,
 अम्ह, अम्हं.
- जे, जो, मज्झ, अम्ह, अम्हं,
 अम्हे, अम्हो, अम्हाण-णं.
 ममाण-णं, महण-णं,
 मज्झाण-णं.
- प. मइत्तो, मईओ-उ- ममत्तो, ममाओ-उ-हि-
 हिन्तो. हिन्तो-सुन्तो.
 ममत्तो, ममाओ-उ-हि- ममेहि-हिन्तो-सुन्तो,
 हिन्तो, ममा. अम्हत्तो, अम्हाओ-उ-हि-

शब्दरूपमाला ॥

[३५]

महत्तो, महाओ-उ-हि- हिन्तो-सुन्तो.
 हिन्तो, महा. अम्हेहि-हिन्तो-सुन्तो.
 मज्झत्तो, मज्झाओ-उ-हि
 हिन्तो, मज्झा.

५. मि, मह, ममाइ, मए, मे,
 अम्हस्सि-म्मि, [अम्हंसि], अम्हसु-सुं, अम्हेसु-सुं,
 ममस्सि-म्मि, [ममंसि], ममसु-सुं, ममेसु-सुं,
 महस्सि-म्मि, [महंसि], महसु-सुं, महेसु-सुं,
 मज्झस्सि-म्मि, [मज्झंसि], मज्झसु-सुं, मज्झेसु-सुं,
 अम्हे, ममे, महे, मज्झे, अम्हासु-सुं.
 [मम्हि].

-०-२०-

१ २ ३ ४ ५ ६
 धणी आऊ य नेहालू, पाउसो सरओ गिरा ॥
 ७ ८ ९ १० ११ १२
 गामणी खलपू गोवा, भगवंतो जसो दिसा ॥६॥

१ इनन्तपुल्लिग 'धणि' (धनिन्) शब्दः ।

एकवचन.

बहुवचन.

५. धणी. धणओ, धणउ,
 धणी, धणिणो.
 ६. धणिं. धणिणो, धणी.
 ७. हे धणि, धणी. धणओ, धणउ,
 धणी, धणिणो.

शेषं-'मुणि' शब्दवत्.

-०-२०-

३६]

संक्षिप्तप्राकृत-

२ सान्तपुल्लिङ्ग 'आउ-आउस' (आयुस) शब्दः ।

एकवचन.

बहुवचन.

प. आऊ.

आअवो, आअउ, आअओ,

आऊ, आउणो.

बी. आउं.

आउणो, आऊ.

सं. हे आऊ, आउ.

आअवो, आअउ, आअओ,

आऊ, आउणो.

शेष-‘गुरु’ शब्दवत्.



कदाचित् ‘आउ’ शब्दस्य रूपाणि नपुंसकलिङ्गेऽपि भवन्ति ।

एकवचन.

बहुवचन.

प. } आउं.

आऊई, आऊईं, आऊणि.

त. आउणा.

आऊहि, आऊहिं, आऊहिं.

सं. हे आउ.

आऊई, आऊईं, आऊणि.

शेष-‘महु’ शब्दवत्.



‘आउस’ शब्दस्य पुल्लिङ्गे रूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

प. आउसो.

आउसा.

बी. आउसं.

आउसा, आउसे.

सं. हे आउस, आउसो, आउसा. आउसा.

शेष-‘जिण’ शब्दवत्.



શબ્દરૂપમાલા.

[૩૭]

કદાચિત્ 'આડસ' શબ્દસ્ય નપુંસકેઽપિ રૂપાણિ ભવન્તિ ।

एकवचन.

बहुवचन.

પ.	{	આડસં.	આડસાઈ, આડસાઈ, આડસાણિ.
બી.			
સં.		હે આડસ.	આડસાઈ, આડસાઈ, આડસાણિ.

शेष-‘नाण’ शब्दवत्.



૩ ઉકારાન્તપુલ્લિંગ 'નેહાલુ' (સેહાલુ) શબ્દઃ ।

एकवचन.

बहुवचन.

પ.	નેહાલુ.	નેહાલવો, નેહાલડ, નેહાલઓ.
		નેહાલુણો, નેહાલુ.
બી.	નેહાલું.	નેહાલુણો, નેહાલુ.
સં.	હે નેહાલુ, નેહાલુ.	નેહાલવો, નેહાલડ, નેહાલઓ,
		નેહાલુણો, નેહાલુ.

शेष-‘गुरु’ शब्दवत्.



૪ પાડસ (પ્રાવૃષ્) શબ્દસ્ય રૂપાણિ પુલ્લિંગે ભવન્તિ ।

एकवचन.

बहुवचन.

પ.	પાડસો.	પાડસા.
બી.	પાડસં.	પાડસા, પાડસે.
સં.	હે પાડસ, પાડસો, પાડસા.	પાડસા.

शेष-‘जिण’ शब्दवत्.



૧ પાડસ (પ્રાવૃષ્), સરઝ (શરડ્) આ શબ્દોમાં અન્ય વ્યંજનમાં અ આવે છે, પછી અકારાન્ત થવાથી તેનાં રૂપો પુલ્લિંગમાં 'જિણ' શબ્દ જેવાં થાય છે.

३८]

संक्षिप्तप्राकृत-

५ सरअ (शरद्) शब्दस्य रूपाणि पुष्टिगे भवन्ति ।

एकवचन.

बहुवचन.

- प. सरओ. सरआ.
 बी. सरअं. सरआ. सरए.
 सं. हे सरअ, सरओ, सरआ. सरआ.

शेषं-‘जिण’ शब्दवत्.

एवं-भिसअ (भिषज्) इत्यादयः ।

-२७२-

६ स्त्रीलिङ्गे ‘गिरा’ (गिर्) शब्दस्य रूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

- प. गिरा. गिराउ, गिराओ, गिरा.
 बी. गिरं. गिराउ, गिराओ, गिरा.
 सं. हे गिरे, गिरा. गिराउ, गिराओ, गिरा.

शेषं-‘रमा’ शब्दवत्.

-२७३-

७ पुष्टिगे गामणी (ग्रामणी) शब्दस्य रूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

- प. गामणी. गामणउ, गामणओ,
 गामणी, गामणिणो.
 बी. गामणिं. गामणिणो, गामणी.
 सं. हे गामणि. गामणउ, गामणओ,
 गामणिणो, गामणी.

शेषं-‘मुणि’ शब्दवत्.

-२७४-

८ पुल्लिङ्गे खलपू (खलपू) शब्दस्य रूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

प.	खलपू.	खलपवो, खलपउ, खलपओ, खलपू, खलपुणो.
बी.	खलपुं.	खलपू, खलपुणो.
त.	खलपुणा.	खलपूहि, खलपूहिँ, खलपूहिं.
सं.	हे खलपू.	खलपवो, खलपउ, खलपओ, खलपू, खलपुणो.

शेष-‘गुरु’ शब्दवत्.



९ आकारान्तपुल्लिङ्ग ‘गोवा’ (गोपा) शब्दः ।

एकवचन.

बहुवचन.

प.	गोवा.	गोवा.
बी.	गोवां.	गोवा.
त.	गोवाण, गोवाणं.	गोवाहि, गोवाहिँ, गोवाहिं.
च.	गोवस्स.	गोवाण गोवाणं.
पं.	गोवत्तो, गोवाओ. गोवाउ, गोवाहिन्तो.	गोवत्तो, गोवाओ, गोवाउ, गोवाहिन्तो, गोवासुन्तो.
झ.	गोवस्स.	गोवाण, गोवाणं.
स.	गोवस्मि.	गोवासु, गोवासुं.
सं.	हे गोवा.	गोवा.



१० पुल्लिङ्गे ‘भगवंत’ (भगवत्) शब्दस्य रूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

प.	भगवंतो.	भगवंता.
----	---------	---------

४०]

संक्षिप्तप्राकृत-

- वी. भगवंतं. भगवंता, भगवंते.
 त. भगवंतेण, भगवंतेणं. भगवंतेहि, भगवंतेहिँ, भगवंतेहिँ.
 [भगवता]
 सं. हे भगवंत, भगवंतो, भगवंता.
 भगवंता.

शेष-‘जिण’ शब्दवत् ।



११ सकारान्तपुल्लिङ्ग ‘जस’ (यशस्) शब्दः ।

एकवचन.

बहुवचन.

- प. जसो. जसा.
 वी. जसं. जसा, जसे.
 त. जसेण, जसेणं, जसेहि, जसेहिँ, जसेहिँ.
 [जससा].
 सं. हे जस, जसो, जसा. जसा.

शेष-‘जिण’ शब्दवत्.

एवं-तम (तमस्), मण (मनस्), वय (वस्वस्) इत्यादयः ।



१२ शकारान्तस्त्रीलिङ्ग ‘दिसा’ (दिश्) शब्दः ।

एकवचन.

बहुवचन.

- प. दिसा. दिसाओ, दिसाउ, दिसा.
 वी. दिसं. दिसाओ, दिसाउ, दिसा.
 त. दिसाअ, दिसाइ, दिसाण. दिसाहि, दिसाहिँ, दिसाहिँ.

शेष-‘दया’ शब्दवत् ।



इति विशेषरूपाणि.

शब्दरूपमाला.

[४१]

१ २ ३ ४ ५ ६ ७ ८
 एग-दु-तिणि चत्तारि पंच छ सत्त अट्ट य ।

९ १०
 नव-दसाइणो सदा णेया संखाइ-बोहगा ॥ ७ ॥

१ एग (एक) शब्दस्य पुल्लिङ्गरूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

प.	एगो, [एगे.]	एगे.
बी.	एगं.	एगे, एगा.
त.	एगेण, एगेणं.	एगेहि, एगेहिं, एगेहिं.
च.	एगरस्स.	एगण्ह, एगण्हं, एगेसिं.
पं.	एगत्तो, एगाओ, एगाउ, एगाहि, एगाहिन्तो, एगा.	एगत्तो, एगाओ, एगाउ, एगाहि, एगेहि, एगाहिन्तो, एगेहिन्तो, एगासुन्तो, एगेसुन्तो.
छ.	एगरस्स.	एगण्ह, एगण्हं, एगेसिं.
अ. स.	एगहिं, एगस्सि, एगस्मि, एगत्थ. [एगसि]	एगेसु, एगेसुं.



एगा (एका) शब्दस्य स्त्रीलिङ्गरूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

प.	एगा.	एगाओ, एगाउ, एगा.
बी.	एगं.	एगाओ, एगाउ, एगा.

४२]

संक्षिप्तप्राकृत-

त.	एगाअ, एगाइ, एगाए.	एगाहि, एगाहिँ, एगाहिं.
च.	एगाअ, एगाइ, एगाए.	एगेसि, [एगासिं], एगण्ह, एगण्हं.
पं.	एगाअ, एगाइ, एगाए एगत्तो, एगाओ, एगाउ, एगाहिन्तो.	एगत्तो, एगाओ, एगाउ, एगाहिन्तो, एगासुन्तो.
छ.	एगाअ, एगाइ, एगाए.	एगासि, [एगासिं], एगण्ह, एगण्हं.
स.	एगाअ, एगाइ, एगाए.	एगासु, एगासुं.



एग (एक) शब्दस्य नपुंसकलिंगरूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

प.	एगं.	एगाइं, एगाइँ, एगाणि.
बी.	एगं.	एगाइं, एगाइँ, एगाणि.

शेष-पुल्लिङ्गवत्.



(२) दो, वे (द्वि) शब्दस्य त्रिलिङ्गे समानरूपाणि ।

बहुवचन.

प. बी.	{ दुवे, दोणिण, दुणिण, वेणिण, विणिण, दो, वे.
त.	
	दोहि, दोहिँ, दोहिं, वेहि, वेहिँ, वेहिं.

शब्दरूपमाला.

[४३]

- च. छ. } दोण्ह, दोण्हं, दुण्ह, दुण्हं,
वेण्ह, वेण्हं, विण्ह, विण्हं.
- पं. दुत्तो, दोओ, दोउ, दोहिन्तो, दोसुन्तो,
वित्तो, वेओ, वेउ, वेहिन्तो, वेसुन्तो.
- स. दोसु, दोसुं, वेसु, वेसुं.

-०२७०-

(३) ति, (त्रि) शब्दस्य त्रिलिङ्गे समानरूपाणि ।

बहुवचन.

- प. बी. तिणिण, [तओ].
- त. तीहि, तीहिं, तीहिं.
- च. छ. तिण्ह, तिण्हं.
- पं. तित्तो, तीओ, तीउ, तीहिन्तो, तीसुन्तो.
- स. तीसु, तीसुं.

-२७२-

(४) चउ (चतुर्) शब्दस्य त्रिलिङ्गे समानरूपाणि ।

बहुवचन.

- प. बी. } चत्तारो, चउरो, चत्तारि.
- त. चऊहि, चऊहिं, चऊहिं,
चउहि, चउहिं, चउहिं.
- च. छ. चउण्ह, चउण्हं.

४४]

संक्षिप्तप्राकृत-

- प. चउत्तो, चऊओ, चऊउ, चऊहिन्तो, चऊसुन्तो,
चउओ, चउउ, चउहिन्तो, चउसुन्तो.
स. चऊसु, चऊसुं, चउसु, चउसुं.



(५) पंच (पञ्चन्) शब्दस्य त्रिलिङ्गे समानरूपाणि ।
बहुवचन.

- प. बी. } पंच.
त. पंचहि, पंचहिँ, पंचहिं.
च. छ. } पंचणह, पंचणहं.
प. पंचत्तो, पंचाओ, पंचाउ,
पंचाहिन्तो, पंचासुन्तो.
स. पंचसु, पंचसुं.



(६) छ (षष्) शब्दस्य त्रिलिङ्गे समानरूपाणि ।
बहुवचन.

- प. बी. } छ.
त. छहि, छहिँ, छहिं.
च. छ. } छणह, छणहं.
प. छत्तो, छाओ, छाउ, छाहिन्तो, छासुन्तो.
स. छसु, छसुं.



शब्दरूपमाला ॥

[४५]

(७) सत्त, ((सत्तन्)) शब्दस्य त्रिलिङ्गे समानरूपाणि ।

बहुवचन.

प.	}	सत्त.
बी.		
त.		सत्तहि, सत्तहिँ, सत्तहिं.
च.	}	सत्तण्ह, सत्तण्हं.
छ.		
पं.		सत्तत्तो, सत्ताओ, सत्ताउ, सत्ताहिन्तो, सत्तासुन्तो.
स.		सत्तसु, सत्तसुं.



अट्ट (अष्टन्) शब्दस्य त्रिलिङ्गे समानरूपाणि ।

बहुवचन.

प.	}	अट्ट.
बी.		
त.		अट्टहि, अट्टहिँ, अट्टहिं.
च. छ.		अट्टण्ह, अट्टण्हं.
पं.		अट्टत्तो, अट्टाओ, अट्टाउ, अट्टाहिन्तो, अट्टासुन्तो.
स.		अट्टसु, अट्टसुं.

एवं-अड (अष्टन्) शब्दः.



(९) नव (नवन्) शब्दस्य त्रिलिङ्गे समानरूपाणि ।

बहुवचन.

प. बी.	नव.
--------	-----

४६]

संक्षिप्तप्राकृत-

- त. नवहि, नवहिँ, नवहिं.
 च. छ. नवण्ह, नवण्हं.
 पं. नवत्तो, नवाओ, नवाउ, नवाहिन्तो, नवासुन्तो.
 स. नवसु, नवसुं.



(१०) दह, दस (दशन) शब्दस्य त्रिलिङ्गे समानरूपाणि ।

बहुवचन.

- प. } दह.
 बी. } दस.
 त. दहहि, दहहिँ, दहहिं,
 दसहि, दसहिँ, दसहिं.
 च. छ. दसण्ह, दसण्हं.
 पं. दहत्तो, दहाओ, दहाउ, दहाहिन्तो, दहासुन्तो,
 दसत्तो, दसाओ, दसाउ, दसाहिन्तो, दसासुन्तो.
 स. दहसु, दहसुं.
 दससु, दससुं.

एवं-एगारह-बारह-तेरह-चउदह-चउदस-पन्नरह-सोलस-
 सत्तरह-अठ्ठारह-इत्यादयः.



(११) स्त्रीलिङ्गे वीसा (विंशति) शब्दस्य रूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

- प. वीसा. वीसाओ, वीसाउ, वीसा.

शब्दरूपमाला ॥

[४७]

- बी. वीसं. वीसाओ, वीसाउ, वीसा.
 त. वीसाअ, वीसाइ, वीसाए. वीसाहि, वीसाहिँ, वीसाहिं.
 शेष-‘दया’ शब्दवत्.

एवं-एगूणवीसा-एगवीसा-एगूणतीसा-तीसा-एगतीसा-एगूण-
 चत्तालीसा-चत्तालीसा-पण्णासा-अट्ठावण्णा-इत्यादयः



(१२) स्त्रीलिंगे सट्ठि (षष्ठि) शब्दस्य रूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

- प. सट्ठी.
 बी. सट्ठि.
 त. सट्ठीअ, सट्ठीआ, सट्ठीइ, सट्ठीए. सट्ठीहि, सट्ठीहिँ, सट्ठीहिं.

शेष-‘बुद्धि’ शब्दवत्.

एवं-एगूणसट्ठि-एगसट्ठि-एगूणसत्तरि-सत्तरि-एगसत्तरि-एगूणा-
 सीइ-एगासीइ-एगूणनवइ-नवइ-एगणवइ-नवणवइ इत्यादयः.



(१३) नपुंसकलिंगे सय (शत) शब्दस्य रूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

- प. सयं.
 बी. सयं.
 त. सयाई, सयाई, सयाणि.
 सयाई, सयाई, सयाणि.

४८]

संक्षिप्तप्राकृत-

त. सण्ण, सण्णं.

सण्हि, सण्हिँ, सण्हिं.

शेष-‘नाण’ शब्दवत्.



माला पाइअरूवाणं संखित्ता सदसुंदरा ।

मुणिचंदुदण्णेसा लिहिआ बालबोहिआ ॥ ८ ॥

इअ संखित्त-पाइअसहरूवमाला
समत्ता ।



शुद्धिपत्रकम् ।

पृष्ठ.	पंक्ति.	शुद्ध.	अशुद्ध.	पृष्ठ.	पंक्ति.	शुद्ध.	अशुद्ध.
३	११	गुरुस्स	गुरुस्स	२८	१९	एईहीं	एईहिं.
६	१०	अप्परस,	अप्परस्स,	२९	१६	अय,	अयं,
७	३	अप्पे,	अप्पे,	३२	३	अमूण.	अमूणं.
७	४	अप्पाणम्मि,	अप्पाणम्मि,	३२	५	अमूइ,	अमूइ,
८	१७	रायाणम्मि,	रायाणम्मि,	"	६	अमूए.	अमूए.
८	१७	रायाणेसु,	रायाणेसुं	"	७	अमुत्तो,	अमुत्तो.
१०	७	बुद्धित्तो,	बुद्धित्तो,	"	"	"	"
११	१९	धेणूण, धेणूणं=	धेणूहि-	"	१३	अमूइ	अमूइं,
			हिं-हिं	"	१८	तुं, तुं, तुव,	तं, तुं, तुवं,
१४	१६	माआसु,	माआसुं,	"	२०	तुं, तुं	तं, तुं,
१८	१७	कत्तुणा.	कत्तुणा.	"	२३	तुमे,	तुमं,
२५	१४	जआ,	जीआ,	३३	२७	तुवेसु,	तुवेसुं,
२७	११	कीए,	कीइ				



अथ प्राकृतम्

८।१।१॥

बहुलम्

८।१।२॥

आर्षम्

८।१।३॥

ॐ अहं नमः ।

श्री नेमि-विज्ञान-ग्रंथमाला रत्न-१५.

संक्षिप्तप्राकृतधातुरूपमाला ।

सम्पादकः—

—श्री नेमि-विज्ञान-कस्तूरसूरि-चरणाब्ज चञ्चरीक—
मुनि चन्द्रोदयविजयः ।

—:०:—

प्रथमावृत्तिः

प्रकाशकः—

श्रेष्ठि झवेरचन्दभाइ रामाजीभाइ झवेरी,
जैन देहरासरपासे, मु. नवसारी.

श्री. वी. नि. से.

२४७५

वि. स.

२००५

प्राप्तिस्थानानि:—

१. संघवी जीवनभाई छोटालाल झवेरी

टे. डोशीवाडानी पोळ, अमदावाद.

२. सरस्वतीपुस्तकमंडार. हा. पं. भूरालाल के.

टे, हाथीखाना, रतनपोळ, अमदावाद.

३. मास्तर जसवंतलाल गिरधरलाल

टे. १२३८. रुपासुरचंदनी पोळ, अमदावाद.

श्री नेमि-विज्ञान-ग्रंथमाला.



सर्व हक स्वाधीन.

मुद्रक:—

बालुभाई हीरालाल लालन.

सरस्वती मुद्रणालय गोपीपुरा,—सुरत.

श्रीशंखेश्वरपार्श्वपरमात्मने नमः ।

सूरिसम्राट् जगद्वन्द्य-विजयनेमिसूरिराट् ।

राजते राजतेजोभी-राजमानो धरातले ॥

प्रपूज्यपादश्रीनेमि-विज्ञान-कस्तूरचरणाब्ज-चञ्चरीकमुनि

चन्द्रोदयविजयसङ्कलिता

संक्षिप्तप्राकृतधातुरूपमाला ।

वद्धमाणजिणो सामी सिद्धत्थकुलनंदणो ।

संसिद्धत्थपयं दिज्जा अक्खयानंददायगं ॥ १ ॥

विजयनेमिसूरीसे वीसविकखायकित्तिणो ।

गुरू विन्नाण-कत्थूर-सूरिणो नमिऊण य ॥ २ ॥

हस-हो-होअ-होज्जाणं होएज्जा धाउणो तहा ।

रूवमाला य सव्वंमि कालंमि लिक्खए मए ॥ ३ ॥

‘हस्’ (हस्) धातोर्वर्तमानकालस्य रूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

नइयपुरिस.

हसइ,

हसन्ति, हसन्ते, हसिरे,

हसेइ,

हसेन्ति, हसेन्ते, हसेइरे,

हसए.

हसिन्ति, हसिन्ते, हसइरे.

२]

कर्तृरूपाणि ॥

वीर्यपुरिस. हससि,
हसेसि,
हससे.

हसित्था, हसह,
हसेत्था, हसेह,
हसइत्था,
हसेइत्था.

पट्टमपुरिस. हसमि,
हसामि,
हसेमि.

हसमो, हसमु, हसम,
हसामो, हसामु, हसाम,
हसिमो, हसिमु, हसिम,
हसेमो, हसेमु, हसेम.

सर्ववचन. } हसिज्ज, हसेज्ज,
सर्वपुरुष. } हसिज्जा, हसेज्जा.



‘हस्’ (हस्) धातोर्विधि-आज्ञार्थयो रूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

त. पु. हसउ,
[हसप, हसे.]

हसन्तु, हसिन्तु,
हसेन्तु.

बी. पु. हसहि, हसेहि,
हससु, हसेसु,
हसिज्जसु, हसेज्जसु,
हसिज्जहि, हसेज्जहि,
हसिजे, हसेजे,
हस, हसे.

हसह, हसेह.

*[हसिज्जसि, हसेज्जसि, [हसिज्जाह, हसेज्जाह].
हसिज्जासि, हसेज्जासि,
हसिज्जाहि, हसेज्जाहि,
हसाहि.]

* आत्ता [] काउंसमां आभेदां इपे आर्धं न्नुवां.

संक्षिप्तप्राकृतधातुरूपमालायां ॥

[३]

प. पु. हसमु, हसामु, हसमो, हसामो,
हसिमु, हसेमु. हसिमो, हसेमो.

स. वचन } हसिज्ज, हसेज्ज,
स. पुरुष } हसिज्जा, हसेज्जा.



‘हस्’ (हस्) धातोर्भूतकालस्य रूपाणि ।

स. वचन } हसीअ.
स. पुरुष }

स. वचन } हसित्था, हसिंसु.
स. पुरुष }



‘हस्’ (हस्) धातोर्भविष्यत्कालस्य रूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

न. पु. हसिहिइ, हसिहिण, हसिहिन्ति, हसिहिन्ते,
हसिहिरे,
हसेहिइ, हसेहिण, हसेहिन्ति, हसेहिन्ते, हसेहिरे,
[हसिस्सइ, हसिस्सण, [हसिस्सन्ति, हसिस्सन्ते,
हसेस्सइ, हसेस्सण.] हसेस्सन्ति, हसेस्सन्ते.]

वी. पु. हसिहिसि, हसिहिसे, हसिहित्था, हसिहिह,
हसेहिसि, हसेहिसे, हसेहित्था, हसेहिह,
[हसिस्ससि, हसिस्ससे, [हसिस्सह, हसेस्सह.]
हसेस्ससि, हसेस्ससे.]

४]

कर्तृरूपाणि ॥

प. पु.	हसिस्सं, हसिस्सामि,	हसिस्सामो, हसिस्सामु,
	हसेस्सं, हसेस्सामि,	हसिस्साम,
	हसिहामि,	हसेस्सामो, हसेस्सामु, हसेस्साम,
	हसेहामि,	हसिहामो, हसिहामु, हसिहाम,
	हसिहिमि,	हसेहामो, हसेहामु, हसेहाम,
	हसेहिमि.	हसिहिमो, हसिहिमु, हसिहिम,
		हसेहिमो, हसेहिमु, हसेहिम,
		हसिहिस्सा, हसिहित्था,
		हसेहिस्सा, हसेहित्था.

स. वचन. } हसेज्ज, हसेज्जा,
 स. पुरुष. } हसिज्ज, हसिज्जा.



हस् (हस्) धातोः क्रियातिपत्त्यर्थस्य रूपाणि ।

स. वचन. } हसिज्ज, हसिज्जा,
 स. पुरुष. } हसेज्ज, हसेज्जा.

	एकवचन.	बहुवचन.
पुङ्गि.	हसन्तो,	हसन्ता,
	हसेन्तो,	हसेन्ता,
	हसिन्तो,	हसिन्ता,
	हसमाणो,	हसमाणा,
	हसेमाणो,	हसेमाणा.
	[हसन्ते, हसेन्ते,	
	हसिन्ते,	
	हसमाणे, हसेमाणे.]	

संक्षेपप्राकृतधातुरूपमाला ॥

[५]

स्त्रीलिङ्ग.	हसन्ती,	हसन्तीओ,
	हसेन्ती,	हसेन्तीओ,
	हसिन्ती,	हसिन्तीओ,
	हसमाणी,	हसमाणीओ,
	हसेमाणी,	हसेमाणीओ,
	हसन्ता,	हसन्ताओ,
	हसेन्ता,	हसेन्ताओ,
	हसिन्ता	हसिन्ताओ,
	हसमाणा,	हसमाणाओ,
	हसेमाणा.	हसेमाणाओ.
नपु०	हसन्तं,	हसन्ताइ,
	हसेन्तं,	हसेन्ताइं,
	हसिन्तं,	हसिन्ताइं,
	हसमाणं,	हसमाणाइं,
	हसेमाणं.	हसेमाणाइं.

आ क्रियातिपत्यर्थभां आपेक्षा त्रये लिङ्गनां इषो न्यतिने अनुसारे त्रये लिङ्गभां वपराय छे.

एवम्-कह् (कथ्), गच्छ् (गम्), जाण् (ज्ञा), देख् (दृश्),
नम् (नम्), वीह् (भी), बोल्ल् (कथ्), रुव्
(रुद्), इत्यादिव्यञ्जनान्तधातूनां
रूपाणि ज्ञेयानि ।



‘हो’ (भू) धातोर्वर्तमानकालस्य रूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

त. पु. होइ.

होन्ति, होन्ते, होइरे,
हुन्ति, हुन्ते.

૬]

કર્તૃરૂપાણિ ॥

બી. પુ.	હોસિ.	હોડત્થા, હોહ.
પ. પુ.	હોમિ.	હોમો, હોમુ, હોમ.



‘હોઅ’ (ભૂ) અંગસ્ય વર્તમાનકાલરૂપાણિ ।

एकवचन.

बहुवचन.

ત. પુ.	હોઅઇ, હોઅણ, હોઅડ.	હોઅન્તિ, હોઅન્તે, હોઅરે, હોઅન્તિ, હોઅન્તે, હોઅરે, હોઅન્તિ, હોઅન્તે, હોઅરે.
બી. પુ.	હોઅસિ, હોઅસે, હોઅસિ.	હોઅત્થા, હોઅહ, હોઅત્થા, હોઅહ, હોઅઇત્થા, હોઅડત્થા.
પ. પુ.	હોઅમિ, હોઅમિ, હોઅમિ.	હોઅમો, હોઅમુ, હોઅમ, હોઅમો, હોઅમુ, હોઅમ, હોઅમો, હોઅમુ, હોઅમ, હોઅમો, હોઅમુ, હોઅમ.



* ‘હોજ્જ-હોજ્જા’ (ભૂ) અંગસ્ય વર્તમાનકાલરૂપાણિ ।

एकवचन.

बहुवचन.

ત. પુ.	હોજ્જઇ, હોજ્જાઇ, હોજ્જેઇ,	હોજ્જન્તિ, હોજ્જન્તે, હોજ્જરે, હોજ્જાન્તિ, હોજ્જાન્તે, હોજ્જારે, હોજ્જેન્તિ, હોજ્જેન્તે, હોજ્જેરે,
--------	---------------------------------	--

* હોજ્જ-હોજ્જા-હોજ્જ-હોજ્જા અંગનાં રૂપો ભૂતકાળ અને ક્રિયાતિ-
પત્યર્થમાં થતાં નથી.

संक्षिप्तप्राकृतधातुरूपमालायां ॥

[७]

	होज्जप.	होज्जिन्ति, होज्जिन्ते, होज्जिरे, होज्ज, होज्जा. होज्ज, होज्जा.
बी. पु.	होज्जसि, होज्जासि, होज्जेसि, होज्जसे.	होज्जित्था, होज्जह, होज्जेत्था, होज्जइत्था, होज्जाह, होज्जेइत्था, होज्जेह. होज्जाइत्था, होज्ज, होज्जा. होज्ज, होज्जा.
प. पु.	होज्जमि, होज्जामि, होज्जेमि.	होज्जमो, होज्जमु, होज्जम, होज्जामो, होज्जामु, होज्जाम, होज्जिमो, होज्जिमु, होज्जिम, होज्जेमो, होज्जेमु, होज्जेम, होज्ज, होज्जा. होज्ज, होज्जा.



'होएज्ज-होएज्जा' (भू)अंगस्य वर्तमानकालरूपाणि ।

	एकवचन.	बहुवचन.
त. पु.	होएज्जइ, होएज्जाइ, होएज्जेइ, होएज्जप. होएज्ज, होएज्जा.	होएज्जन्ति, होएज्जन्ते, होएज्जइरे, होएज्जान्ति, होएज्जान्ते, होएज्जाइरे, होएज्जेन्ति, होएज्जेन्ते, होएज्जेइरे, होएज्जिन्ति, होएज्जिन्ते, होएज्जिरे, होएज्ज, होएज्जा.
बी. पु.	होएज्जसि, होएज्जासि,	होएज्जित्था, होएज्जह, होएज्जेत्था, होएज्जाह,

८]

कर्तृरूपाणि ॥

होएज्जेसि,	होएज्जइत्था, होएज्जेह,
होएज्जसे,	होएज्जेइत्था,
	होएज्जाइत्था,
होएज्ज, होएज्जा.	होएज्ज, होएज्जा.
प. पु. होएज्जमि,	होएज्जमो, होएज्जमु, होएज्जम,
होएज्जामि,	होएज्जामो, होएज्जामु, होएज्जाम,
होएज्जेमि,	होएज्जेमो, होएज्जेमु, होएज्जेम,
होएज्ज, होएज्जा.	होएज्ज, होएज्जा.



‘हो’ (भू) धातोर्विधि-आज्ञार्थयो रूपाणि ।

एकवचन.	बहुवचन.
न. पु. होउ.	होन्तु, हुन्तु.
वी. पु. होहि, होसु,	होह,
[होइज्जसि, होइज्जासि,	[होज्जाह.]
होइज्जाहि.]	
प. पु. होमु.	होमो.



‘होअ’ (भू) अंगस्य रूपाणि ।

एकवचन.	बहुवचन.
न. पु. होअउ,	होअन्तु,
होएउ,	होएन्तु,
[होअए.]	होइन्तु.
वी. पु. होअहि, होएहि,	होअह,

संक्षिप्तप्राकृतधातुरूपमाला ॥

[९]

होअसु,	होएसु,	होएह.
होइज्जसु,	होएज्जसु,	
होइज्जहि,	होएज्जहि,	
होइज्जे,	होएज्जे,	
होअ,	होए.	
[होइज्जसि,	होएज्जसि,	[होइज्जाह,
होइज्जासि,	होएज्जासि,	होएज्जाह].
होइज्जाहि,	होएज्जाहि,	
होआहि].		

प. पु. होअमु,	होअमो,
होआमु,	होआमो,
होइमु,	होइमो,
होएमु.	होएमो.



होज्ज, होज्जा (भू) अंगस्य विधि-आज्ञार्थयो रूपाणि ।

एकवचन.	बहुवचन.
त. पु. होज्जउ,	होज्जन्तु,
होज्जाउ,	होज्जान्तु,
होज्जेउ,	होज्जेन्तु,
[होज्जए],	होज्जिन्तु,
होज्ज, होज्जा.	होज्ज, होज्जा.
धी. पु. होज्जहि,	होज्जह, होज्जेह,
होज्जाहि,	होज्जाह.
होज्जसु,	होज्जेसु,

होज्जासु,
 होज्जिज्जसु, होज्जेज्जसु,
 होज्जिज्जहि, होज्जेज्जहि,
 होज्जिज्जे, होज्जेज्जे,
 होज्ज, होज्जा. होज्ज, होज्जा.

[होज्जिज्जसि, होज्जेज्जसि, [होज्जिज्जाह,
 होज्जिज्जासि, होज्जेज्जासि, होज्जेज्जाह].
 होज्जिज्जाहि, होज्जेज्जाहि,
 होज्जाहि].

प. पु. होज्जमु, होज्जामु, होज्जमो, होज्जामो,
 होज्जिमु, होज्जेमु, होज्जिमो, होज्जेमो,
 होज्ज, होज्जा. होज्ज, होज्जा.



होएज्ज, होएज्जा (भू) अंगस्य विधि-आज्ञार्थयो रूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

त. पु. होएज्जउ, होएज्जाउ, होएज्जन्तु, होएज्जान्तु,
 होएज्जेउ, होएज्जेन्तु, होएज्जिन्तु.
 [होएज्जप],
 होएज्ज, होएज्जा. होएज्ज, होएज्जा.

बी. पु. होएज्जहि, होएज्जाहि, होएज्जह, होएज्जाह,
 होएज्जेहि, होएज्जेह.
 होएज्जसु, होएज्जासु,
 होएज्जेसु,
 होएज्जिज्जसु, होएज्जेज्जसु,

संक्षितप्राकृतधातुरूपमालायां ॥

[११]

होएज्जिज्जहि, होएज्जेज्जहि,
 होएज्जिजे, होएज्जेजे,
 होएज्ज, होएज्जा, होएज्ज, होएज्जा,
 [होएज्जिज्जसि, होएज्जेज्जसि, [होएज्जिज्जाह,
 होएज्जिज्जासि, होएज्जेज्जासि, होएज्जेज्जाह.]
 होएज्जिज्जाहि, होएज्जेज्जाहि,
 होएज्जाहि.]

प. पु. होएज्जमु, होएज्जामु, होएज्जमो, होएज्जामो,
 होएज्जिमु, होएज्जेमु, होएज्जिमो, होएज्जेमो,
 होएज्ज, होएज्जा. होएज्ज, होएज्जा.



‘हो’ (भू) धातोर्भूतकालस्य रूपाणि ।

सर्ववचन. } होसी, होही, होहीअ.
 सर्व पुरुष.

‘होअ’ अंगस्य रूपाणि ।

स. वचन } होअसी, होअही, होअहीअ.
 स. पुरुष

आर्षरूपाणि ।

स. वचन } हो-होत्था, होंसु.
 स. पुरुष } होअ-होइत्था, होइंसु.



१२]

कर्तृरूपाणि ॥

‘हो’ (भू) धातोर्भविष्यत्कालस्य रूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

त. पु. होहिइ, होहिण्, होहिन्ति, होहिन्ते, होहिरे,
[होस्सइ, होस्सण्.] [होस्सन्ति, होस्सन्ते.]

बी. पु. होहिसि, होहिसे, होहित्था, होहिह,
[होस्ससि, होस्ससे.] [होस्सह.]

प. पु. होस्सं, होस्सामि, होस्सामो, होस्सामु, होस्साम,
होहामि, होहिमि. होहामो, होहामु, होहाम,
होहिमो, होहिमु, होहिम,
होहिस्सा, होहित्था.



होअ (भू) अंगस्य भविष्यत्कालरूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

त. पु. होइहिइ, होइहिण्, होइहिन्ति, होइहिन्ते होइहिरे,
होणहिइ, होणहिण्, होणहिन्ति, होणहिन्ते, होणहिरे,
[होइस्सइ, होइस्सण्, [होइस्सन्ति, होइस्सन्ते,
होणस्सइ, होणस्सण्.] [होणस्सन्ति, होणस्सन्ते.]

बी. पु. होइहिसि, होइहिसे, होइहित्था, होइहिह,
होणहिसि, होणहिसे, होणहित्था, होणहिह,
[होइस्ससि, होइस्ससे, [होइस्सह, होणस्सह.]
होणस्ससि, होणस्ससे.]

संक्षिप्तप्राकृतधातुरूपमालायां ॥

[१३]

प. पु. होइस्सं,	होइस्सामि,	होइस्सामो,	होइस्सामु,	होइस्साम,
होएस्सं,	होएस्सामि,	होएस्सामो,	होएस्सामु,	होएस्साम,
होइहामि,		होइहामो,	होइहामु,	होइहाम,
होएहामि,		होएहामो,	होएहामु,	होएहाम,
होइहिमि,		होइहिमो,	होइहिमु,	होइहिम,
होएहिमि,		होएहिमो,	होएहिमु,	होएहिम,
		होइहिस्सा,	होइहित्था,	
		होएहिस्सा,	होएहित्था,	



‘होज्ज-होज्जा’ (भू) अंगस्य भविष्यत्कालरूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

त. पु. होज्जिहिइ,	होज्जिहिप,	होज्जिहिनित्-न्ते,	होज्जिहिरे,
होज्जाहिइ,	होज्जाहिप,	होज्जाहिनित्-न्ते,	होज्जाहिरे,
होज्जेहिइ,	होज्जेहिप,	होज्जेहिनित्-न्ते,	होज्जेहिरे,
होज्ज,	होज्जा.	होज्ज,	होज्जा.
बी. पु. होज्जिहिसि,	होज्जिहिसे,	होज्जिहित्था,	होज्जिहिह,
होज्जाहिसि,	होज्जाहिसे,	होज्जाहित्था,	होज्जाहिह,
होज्जेहिसि,	होज्जेहिसे,	होज्जेहित्था,	होज्जेहिह,
होज्ज,	होज्जा.	होज्ज,	होज्जा.
पु. पु. होज्जिस्सं,	होज्जिस्सामि,	होज्जिस्सामो-मु-म,	
होज्जास्सं,	होज्जास्सामि,	होज्जास्सामो-मु-म,	
होज्जेस्सं,	होज्जेस्सामि,	होज्जेस्सामो-मु-म,	
होज्जिहामि,		होज्जिहामो-मु-म,	
होज्जाहामि,		होज्जाहामो-मु-म,	

१४]

कर्तृरूपाणि ॥

होज्जेहामि,
होज्जिहिमि,
होज्जाहिमि,
होज्जेहिमि,

होज्जेहामो-मु-म,
होज्जिहिमो-मु-म,
होज्जाहिमो-मु-म,
होज्जेहिमो-मु-म,

होज्जिहिस्सा, होज्जिहित्था,
होज्जाहिस्सा, होज्जाहित्था,
होज्जेहिस्सा, होज्जेहित्था.

होज्ज, होज्जा.

होज्ज, होज्जा.



‘होएज्ज-होएज्जा’ (भू) अंगस्य भविष्यत्कालरूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

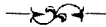
त. पु. होएज्जिहिइ, होएज्जिहिण, होएज्जिहिन्ति, होएज्जिहिन्ते,
होएज्जिहिरे,
होएज्जाहिइ, होएज्जाहिण, होएज्जाहिन्ति, होएज्जाहिन्ते,
होएज्जाहिरे,
होएज्जेहिइ, होएज्जेहिण, होएज्जेहिन्ति, होएज्जेहिन्ते,
होएज्जेहिरे,
होएज्ज, होएज्जा. होएज्ज, होएज्जा.

बी. पु. होएज्जिहिसि, होएज्जिहिसे, होएज्जिहित्था, होएज्जिहिह,
होएज्जाहिसि, होएज्जाहिसे, होएज्जाहित्था, होएज्जाहिह,
होएज्जेहिसि, होएज्जेहिसे, होएज्जेहित्था, होएज्जेहिह,
होएज्ज, होएज्जा. होएज्ज, होएज्जा.

संक्षिप्तप्राकृतधातुरूपमालायां.

[१५]

प. पु. होएजिस्सं,	होएजिस्सामि,	होएजिस्सामो-मु-म,
होएजेसं,	होएजेस्सामि,	होएज्जास्सामो-मु-म,
होएज्जास्सं,	होएज्जास्सामि,	होएज्जेस्सामो-मु-म,
होएज्जिहामि,		होएज्जिहामो-मु-म,
होएज्जाहामि,		होएज्जाहामो-मु-म,
होएज्जेहामि,		होएज्जेहामो-मु-म,
होएज्जिहिमि,		होएज्जिहिमो-मु-म,
होएज्जाहिमि,		होएज्जाहिमो-मु-म,
होएज्जेहिमि,		होएज्जेहिमो-मु-म,
		होएज्जिहिस्सा, होएज्जिहित्था,
		होएज्जाहिस्सा, होएज्जाहित्था,
		होएज्जेहिस्सा, होएज्जेहित्था,
होएज्ज,	होएज्जा.	होएज्ज, होएज्जा.



हो-होअ (भू) धातोः क्रियातिपत्त्यर्थस्य रूपाणि ।

स.वचन. } हो-होज्ज, होज्जा, हुज्ज, हुज्जा.
 स.पुरुष. } होअ-होएज्ज, होएज्जा.

एकवचन.

बहुवचन.

पुलिङ्ग. होन्तो, हुन्तो,
 होमाणो,
 [होन्ते, हुन्ते.
 होमाणे.]

होन्ता, हुन्ता,
 होमाणा.

होअन्तो, होएन्तो,
 होइन्तो,

होअन्ता, होएन्ता,
 होइन्ता,

૧૬]

કર્તૃરૂપાણિ ॥

હોઅમાણો, હોપમાણો. હોઅમાણા, હોપમાણા.
 [હોઅન્તે, હોપન્તે, હોઈન્તે,
 હોઅમાણે, હોપમાણે.]

સ્ત્રીલિંગ. હોન્તી, હુન્તી. હોન્તીઓ, હુન્તીઓ.
 હોમાણી, હોમાણા. હોમાણીઓ, હોમાણાઓ.
 હોઅન્તી, હોપન્તી, હોઅન્તીઓ, હોપન્તીઓ,
 હોઈન્તી. હોઈન્તીઓ.
 હોઅમાણી, હોપમાણી. હોઅમાણીઓ, હોપમાણીઓ.
 હોઅમાણા, હોપમાણા. હોઅમાણાઓ, હોપમાણાઓ.

નપુ. હોન્તં, હુન્તં. હોન્તાઈ, હુન્તાઈ.
 હોમાણં. હોમાણાઈ.
 હોઅન્તં, હોપન્તં, હોઅન્તાઈ, હોપન્તાઈ,
 હોઈન્તં. હોઈન્તાઈ.
 હોઅમાણં, હોપમાણં. હોઅમાણાઈ, હોપમાણાઈ.



પવમ્—ને (ની), ડે (ડી), જે (જિ), ણહા (સ્તા), ક્ષા (ધ્યે),
 ઠા (સ્થા), પા (પા), જા (યા), ઇત્યાદિસ્વરાન્ત
 ધાતૂનાં રૂપાણિ જ્ઞેયાનિ.

ક્રિયાતિપત્યર્થમાં આપેલા ત્રણે લિંગનાં રૂપો બીજાને અનુસારે ત્રણે
 લિંગમાં વપરાય છે.

॥ ઇતિ કર્તૃરૂપાણિ ॥

संक्षिप्तप्राकृतधातुरूपमालायां ॥

[१७]

भावे कर्मणि च रूपाणि ।

हसीअ, हसिज्ज (हस्-हस्य) अंगस्य भावे कर्मणि च
वर्तमानकालस्य रूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

त. पु. हसीअइ, हसीअए,
हसीअइ.

हसीअन्ति, हसीअन्ते, हसीअइरे,
हसीअन्ति, हसीअन्ते, हसीअइरे,
हसीअन्ति, हसीअन्ते, हसीअइरे.

हसिज्जइ, हसिज्जए,
हसिज्जइ.

हसिज्जन्ति, हसिज्जन्ते, हसिज्जइरे,
हसिज्जन्ति, हसिज्जन्ते, हसिज्जइरे,
हसिज्जन्ति, हसिज्जन्ते, हसिज्जइरे.

वी. पु. हसीअसि, हसीअसे,
हसीअसि.

हसीअइत्था, हसीअह,
हसीअइत्था हसीअह,
हसीअइत्था.

हसिज्जसि, हसिज्जसे,
हसिज्जसि,

हसिज्जइत्था, हसिज्जह,
हसिज्जइत्था, हसिज्जह,
हसिज्जइत्था.

प. पु. हसीअमि,
हसीआमि,
हसीअमि.

हसीअमो, हसीअमु, हसीअम,
हसीआमो, हसीआमु, हसीआम,
हसीअमो, हसीअमु, हसीअम,
हसीअमो, हसीअमु, हसीअम.

हसिज्जमि,
हसिज्जामि,

हसिज्जमो, हसिज्जमु, हसिज्जम,
हसिज्जामो, हसिज्जामु, हसिज्जाम,

१८]

कर्मणि रूपाणि ॥

हसिज्जिमो, हसिज्जिमु, हसिज्जिम,
हसिज्जेमो, हसिज्जेमु, हसिज्जेम.

स. वचन । हसेज्ज, हसेज्जा.
स. पुरुष । हसिज्ज, हसिज्जा.



हसीअ, हसिज्ज (हस्-हस्य) अंगस्य भावे कर्मणि च
विधि-आज्ञार्थयो रूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

त. पु. हसीअउ, हसीएउ.

हसीअन्तु, हसीएन्तु,

हसीइन्तु.

हसिज्जउ, हसिज्जेउ.

हसिज्जन्तु, हसिज्जेन्तु,

हसिज्जिन्तु.

बी. पु. हसीअहि, हसीएहि,
हसीअसु, हसीएसु,
हसीइज्जसु, हसीएज्जसु,
हसीइज्जहि, हसीएज्जहि,
हसीइज्जे, हसीएज्जे,
हसीअ.

हसीअह, हसीएह.

हसिज्जहि, हसिज्जेहि,
हसिज्जसु, हसिज्जेसु.

हसिज्जहि, हसिज्जेह

हसिज्जिज्जसु, हसिज्जेज्जसु,
हसिज्जिज्जहि, हसिज्जेज्जहि,
हसिज्जिज्जे, हसिज्जेज्जे,
हसिज्ज.

संक्षिप्तप्राकृतधातुरूपमालायां ॥

[१९]

[हसीइज्जसि, हसीएज्जसि, [हसीइज्जाह,
हसीइज्जासि, हसीएज्जासि, हसीएज्जाह.]
हसीइज्जाहि, हसीएज्जाहि,
हसीआहि.]

[हसिज्जिज्जसि, हसिज्जेज्जसि, हसिज्जिज्जाह,
हसिज्जिज्जासि, हसिज्जेज्जासि, हसिज्जेज्जाह.]
हसिज्जिज्जाहि, हसिज्जेजाहि,
हसिज्जाहि.]

प. पु. हसीअमु, हसीआमु, हसीअमो, हसीआमो,
हसीइमु, हसीएमु. हसीइमो, हसीएमो,
हसिज्जमु, हसिज्जामु, हसिज्जमो, हसिज्जामो,
हसिज्जिमु, हसिज्जेमु. हसिज्जिमो, हसिज्जेमो.

म. वचन.) हसीएज्ज, हसीएज्जा, हसीएज्जइ, हसीएज्जाइ.
म. पुरुष.) हसिज्जेज्ज, हसिज्जेज्जा, हसिज्जेज्जइ, हसिज्जेज्जाइ.



हसीअ-हसिज्ज (हस्-हस्य) अंगस्य भावे कर्मणि च
भूतकालस्य रूपाणि ।

सर्वं पुरुष.) हसीअसी, हसीअही, हसीहीअ.
म. वचन.) हसिज्जसी, हसिज्जही, हसिज्जहीअ.

[हसीइत्था, हसिज्जित्था,
हसीइंसु, हसिज्जिंसु.]

(हसीअ, हसित्था, हसिंसु, इत्यादि रूपाणि कर्तृवद् ज्ञेयानि.)



२०]

कर्मणि रूपाणि ॥

भविष्यत्काले कर्मणि कर्तृवद् रूपाणि भवन्ति ।

एकवचन.

बहुवचन.

त. पु. हसिहिइ, हसिहिण,	हसिहिन्ति, हसिहिन्ते हसिहिरे,
हसेहिइ, हसेहिण,	हसेहिन्ति, हसेहिन्ते, हसेहिरे,
हसिस्सइ, हसिस्सण,	हसिस्सन्ति, हसिस्सन्ते,
हसेस्सइ, हसेस्सण.	हसेस्सन्ति, हसेस्सन्ते.

बी. पु. हसिहिसि, हसिहिसे,	हसिहित्था, हसिहिह,
हसेहिसि, हसेहिसे.	हसेहित्था, हसेहिह.

हसिस्ससि, हसिस्ससे,	हसिस्सह,
हसेस्ससि, हसेस्ससे.	हसेस्सह.

प. पु. हसिस्सं, हसिस्सामि,	हसिस्सामो-मु-म,
हसेस्सं, हसेस्सामि,	हसेस्सामो-मु-म,
हसिहामि,	हसिहामो-मु-म,
हसेहामि,	हसेहामो-मु-म,
हसिहिमि,	हसिहिमो-मु-म,
हसेहिमि.	हसेहिमो-मु-म,

हसिहिस्सा, हसिहित्था,
हसेहिस्सा, हसेहित्था.

स. वचन { हसीणज्ज, हसीणज्जा.
स. पुरुष } हसिज्जेज्ज, हसिज्जेज्जा.



संक्षिप्तप्राकृतधातुरूपमालायां ॥

[२१]

क्रियातिपत्त्यर्थे (कर्मणि) कर्तृवद् रूपाणि भवन्ति ।

सर्ववचन. } हसेज्ज, हसेज्जा.
 सर्व पुरुष. } हसिज्ज, हसिज्जा.

एकवचन.

बहुवचन.

पुंलिङ्ग. हसन्तो, हसिन्तो, हसन्ता, हसिन्ता,
 हसेन्तो. हसेन्ता.

हसमाणो, हसेमाणो. हसमाणा, हसेमाणा.

[हसन्ते, हसेन्ते,
 हसिन्ते.

हसमाणे, हसेमाणे.]

त्रिलिङ्ग. हसन्ती, हसेन्ती, हसन्तीओ, हसेन्तीओ,
 हसिन्ती. हसिन्तीओ.

हसमाणी, हसेमाणी. हसमाणीओ, हसेमाणीओ.

हसन्ता, हसेन्ता, हसन्ताओ, हसेन्ताओ,
 हसिन्ता. हसिन्ताओ.

हसमाणा, हसेमाणा. हसमाणाओ, हसेमाणाओ.

नपु० हसन्तं, हसेन्तं, हसन्ताइ, हसेन्ताइ,
 हसिन्तं. हसिन्ताइ.

૨૨]

કર્મણિ રૂપાણિ ॥

હસમાણં; હસેમાણં. હસમાણાઈ, હસેમાણાઈ.

આ ક્રિયાતિપત્તિમાં આપેલા ત્રણે લિંગનાં રૂપો જાતિને અનુસારે ત્રણે લિંગમાં વપરાય છે.



હોઈઅ-હોઈજ્જ, (ભૂ-ભૂય) અંગસ્ય ભાવે કર્મણિ ચ
વર્તમાનકાલસ્ય રૂપાણિ ।

एकवचन.

बहुवचन.

ત. પુ. હોઈઅઈ, હોઈઅષ,

હોઈઅન્તિ, હોઈઅન્તે,

હોઈઅઈરે, હોઈઈરે,

હોઈઅઈ,

હોઈઅન્તિ, હોઈઅન્તે, હોઈઅઈરે,

હોઈઈન્તિ, હોઈઈન્તે,

હોઈજ્જઈ, હોઈજ્જષ,

હોઈજ્જન્તિ, હોઈજ્જન્તે,

હોઈજ્જઈરે, હોઈજ્જીરે,

હોઈજ્જેઈ.

હોઈજ્જેન્તિ, હોઈજ્જેન્તે, હોઈજ્જેઈરે,

હોઈજ્જિન્તિ, હોઈજ્જિન્તે.

બી. પુ. હોઈઅસિ, હોઈઅસે,

હોઈઅઈત્થા, હોઈઅહ,

હોઈઈત્થા,

હોઈઅસિ,

હોઈઅઈત્થા, હોઈઅહ.

હોઈજ્જસિ, હોઈજ્જસે,

હોઈજ્જઈત્થા, હોઈજ્જહ,

હોઈજ્જિત્થા,

હોઈજ્જેસિ.

હોઈજ્જેઈત્થા, હોઈજ્જેહ.

संक्षेपप्राकृतधातुरूपमालायां.

[२३]

प. पु.	होईअमि होईआमि, होईएमि. होइज्जमि, होइज्जामि, होइज्जेमि.	होईअमो, होईअमु, होईअम, होईआमो, होईआमु, होईआम, होईइमो, होईइमु, होईइम, होईएमो, होईएमु, होईएम. होइज्जमो, होइज्जमु, होइज्जम, होइज्जामो, होइज्जामु, होइज्जाम, होइज्जिमो, होइज्जिमु, होइज्जिम, होइज्जेमो, होइज्जेमु, होइज्जेम.
	स. वचन. { होईएज्ज, होईएज्जा. स. पुरुष. { होइज्जेज्ज, होइज्जेज्जा.	



होईअ-होइज्ज, (भू-भूय) अंगस्य भावे कर्मणि च
विधि-आज्ञार्थयो रूपाणि ।

	एकवचन.	बहुवचन.
त. पु.	होईअउ, होईएउ.	होईअन्तु, होईएन्तु, होईइन्तु.
	होइज्जउ, होइज्जेउ.	होइज्जन्तु, होइज्जेन्तु, होइज्जिन्तु.
वी. पु.	होईअहि, होईएहि, होईअसु, होईएसु, होईइज्जसु, होइज्जसु, होईइज्जहि, होईएज्जहि, होईइज्जे, होईएज्जे, होईअ.	होईअह, होईएह.

२४]

कर्मणि रूपाणि ॥

[होईइज्जसि, होईएज्जसि, [होईइज्जाह,
 होईइज्जासि, होईएज्जासि, होईएज्जाह.]
 होईइज्जाहि, होईएज्जाहि,
 होईआहि.]

होइज्जहि, होइज्जेहि, होइज्जह, होइज्जेह.
 होइज्जसु, होइज्जेसु,
 होइज्जिज्जसु, होइज्जेज्जसु,
 होइज्जिज्जहि, होइज्जेज्जहि,
 होइज्जिज्जे, होइज्जेज्जे,
 होइज्ज.

[होइज्जिज्जसि, होइज्जेज्जसि, [होइज्जिज्जाह,
 होइज्जिज्जासि, होइज्जेज्जासि, होइज्जेज्जाह.]
 होइज्जिज्जाहि, होइज्जेज्जाहि,
 होइज्जाहि.]

प. पु. होईअमु, होईआमु, होईअमो, होईआमो,
 होईइमु, होईएमु. होईइमो, होईएमो.
 होइज्जमु, होइज्जामु, होइज्जमो, होइज्जामो,
 होइज्जिमु, होइज्जेमु. होइज्जिमो, होइज्जेमो.

स. वचन. } होईपज्ज, होईपज्जा, होईपज्जइ, होईपज्जाइ,
 स. पुरुष. } होइज्जेज्ज, होइज्जेज्जा, होइज्जेज्जइ, होइज्जेज्जाइ.



संक्षिप्तप्राकृतधातुरूपमालायां ॥

[२५]

होईअ, होइज्ज (भू-भूय)अंगस्य भावे कर्मणि च

भूतकालस्य रूपाणि ।

सर्वव. { होईअसी, होईअही, होईअहीअ.
 सर्वपु. { होइज्जसी, होइज्जही, होइज्जहीअ.

होसी, होही, होहीअ. (कर्तृवत्)

[होईइत्था, होईइसु,
 होइज्जित्था, होइज्जिसु.

होत्था, होंसु] (कर्तृवन्)



भविष्यत्काले कर्तृवद् रूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

त.पु. होहिइ, होईए. होहिन्ति, होहिन्ते, होहिरे.

(शेषं कर्तृवद् ज्ञेयानि)



क्रियातिपत्त्यर्थे कर्तृवद् रूपाणि—

सर्वव. { होज्ज, होज्जा.
 सर्वपु. { हुज्ज, हुज्जा.

एकवचन.

बहुवचन.

पु. होन्तो, हुन्तो, होमाणो. होन्ता, हुन्ता.
 श्री. होन्ती, हुन्ती. होन्तीओ, हुन्तीओ.
 न. होन्तं, हुन्तं. होन्ताइ, हुन्ताइ.

(शेषं कर्तृवद् ज्ञेयानि)



२६]

प्रेरके कर्तृरूपाणि ॥

प्रेरके कर्तृरूपाणि ।

हास-हासे-हसाव-हसावे (हस्-हासय)अंगस्य प्रेरके
वर्तमानकालरूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

त. पु हास-	हासइ, हासए,	हासन्ति, हासन्ते, हासिरे,
	हासेइ.	हासेन्ति, हासेन्ते, हासेइरे,
		हासिन्ति, हासिन्ते, हासइरे.
हासे-	हासेइ.	हासेन्ति, हासेन्ते, हासेइरे,
		हासिन्ति, हासिन्ते.
हसाव-	हसावइ, हसावए,	हसावन्ति, हसावन्ते, हसाविरे,
	हसावेइ.	हसावेन्ति, हसावेन्ते, हसावेइरे,
		हसाविन्ति, हसाविन्ते, हसावइरे.
हसावे-	हसावेइ.	हसावेन्ति, हसावेन्ते, हसावेइरे,
		हसाविन्ति, हसाविन्ते.
बी. पु. हास-	हाससि; हाससे,	हासित्था, हासह,
	हासेसि.	हासेइत्था, हासेह,
		हासइत्था.
हासे-	हासेसि.	हासेइत्था, हासेह.
हसाव-	हसावसि, हसावसे.	हसावित्था, हसावह,
	हसावेसि,	हसावेइत्था, हसावेह,
		हसावइत्था.

संक्षिप्तप्राकृतधातुरूपमालायां.

[२७]

हसावे- हसावेसि,	हसावेइत्था, हसावेह.
प.पु. हास- हासमि,	हासमो, हासमु, हासम,
हासामि,	हासामो, हासामु, हासाम,
हासेमि.	हासिमो, हासिमु, हासिम,
हासे- हासेमि.	हासेमो, हासेमु, हासेम.
हसाव- हसावमि,	हसावमो, हसावमु, हसावम,
हसावामि,	हसावामो, हसावामु, हसावाम,
हसावेमि.	हसाविमो, हसाविमु, हसाविम,
हसावे- हसावेमि.	हसावेमो, हसावेमु, हसावेम.

ज्ज-ज्जा प्रत्यये रूपाणि—

(सर्ववचन,—सर्वपुरुष.)

हास- हासेज्ज, हासेज्जा, हासिज्जा, हासिज्जा.
हासे- " " " "
हसाव- हसावेज्ज, हसावेज्जा, हसाविज्ज, हसाविज्जा.
हसावे- " " " "



२८]

प्रेरके कर्तृरूपाणि ॥

हास-हासे-हासाव-हसावे (हस्-हासय) अंगस्य

विधि-आज्ञार्थयो रूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

त. पु. हास- हासउ, हासेउ. हासन्तु, हासेन्तु, हासिन्तु.

हासे- हासेउ. हासेन्तु, हासिन्तु.

हसाव-हसावउ, हसावेउ. हसावन्तु, हसावेन्तु, हसाविन्तु

हसावे-हसावेउ. हसावेन्तु, हसाविन्तु.

वी. पु. हास- हासहि, हासेहि, हासह, हासेह.
 हाससु, हासेसु,
 हासिज्जसु, हासेज्जसु,
 हासिज्जहि, हासेज्जहि,
 हासिज्जे, हासेज्जे,
 हास.

[हासिज्जसि, हासेज्जसि, [हासिज्जाह, हासेज्जाह]
 हासिज्जासि, हासेज्जासि,
 हासिज्जाहि, हासेज्जाहि,
 हासाहि.]

हासे- हासेहि, हासेसु. हासेह.

[हासेइज्जसि, हासेइज्जासि, [हासेज्जाह.]
 हासेइज्जाहि.]

संक्षिप्तप्राकृतधातुरूपमालायां ॥

[२९]

हसाव-हसावहि, हसावेहि. हसावह, हसावेह.
 हसावसु, हसावेसु.
 हसाविज्जसु, हसावेज्जसु.
 हसाविज्जहि, हसावेज्जहि.
 हसाविज्जे, हसावेज्जे.
 हसाव.

[हसाविज्जसि, हसावेज्जसि. [हसाविज्जाह,
 हसाविज्जासि, हसावेज्जासि. हसावेज्जाह.]
 हसाविज्जाहि, हसावेज्जाहि.
 हसावाहि.]

हसावे-हसावेहि; हसावेसु. हसावेह.

[हसावेइज्जसि, हसावेइज्जासि, [हसावेज्जाह.]
 हसावेइज्जाहि]

१. पु. हास- हासमु, हसामु, हासमो, हासामो,
 हासिमु, हासेमु. हासिमो, हासेमो.

हासे- हासेमु. हासेमो.

हसाव-हसावमु, हसावामु, हसावमो, हसावामो.
 हसाविमु, हसावेमु. हसाविमो, हसावेमो.

हसावे-हसावेमु. हसावेमो.

३०]

प्रेरक कतूरूपाणि ॥

ज्ज-ज्जा प्रत्यये रूपाणि

(सर्ववचन-सर्वपुरुष)

हास- हासेज्ज, हासेज्जा, हासिज्ज, हासिज्जा.

हासे- " " " "

हसाव-हसावेज्ज, हसावेज्जा, हसाविज्ज, हसाविज्जा.

हसावे- " " " "

-५२-

हास-हासे-हसाव-हसावे (हस्-हासय)अंगस्य

भूतकालस्य रूपाणि ।

स. पुरुष	{	हाससी,	हासही,	हासहीअ.
स. वचन		हासेसी,	हासेही,	हासेहीअ.
		हसावसी,	हसावही,	हसावहीअ.
		हसावेसी,	हसावेही,	हसावेहीअ.

आर्षरूपाणि.

(सर्ववचन-सर्वपुरुष.)

हास- हासित्था, हासिसु.

हासे- हासेइत्था, हासेंसु.

हसाव- हसावित्था, हसाविसु.

हसावे- हसावेइत्था, हसावेंसु.

-५३-

हास-हासे-हसाव-हसावे (हस्-हासय) अंगस्य

भविष्यत्कालरूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

त.३.हास-हासिहिइ, हासिहिण.	हासिहिन्ति, हासिहिन्ते, हासिहिरे.
हासेहिइ, हासेहिण.	हासेहिन्ति, हासेहिन्ते, हासेहिरे.

[हासिस्सइ, हासिस्सण.	[हासिस्सन्ति, हासिस्सन्ते. हासेस्सइ, हासेस्सण.]
हासे- हासेहिइ, हासेहिण.	हासेहिन्ते, हासेहिन्ते, हासेहिरे.

[हासेस्सइ, हासेहिण.	हासेस्सन्ति, हासेस्सन्ते]
हसाव-हसाविहिइ, हसाविहिण.	हसाविहिन्ति, हसाविहिन्ते. हसाविहिरे.
हसावेहिइ, हसावेहिण.	हसावेहिन्ति, हसावेहिन्ते, हसावेहिरे.

[हसाविस्सइ, हसाविस्सण.	[हसाविस्सन्ति, हसाविस्सन्ते, हसावेस्सइ, हसावेस्सण.]
हसावे-हसावेहिइ, हसावेहिण.	हसावेहिन्ति, हसावेहिन्ते, हसावेहिरे.

[हसावेस्सइ, हसावेस्सण.	हसावेस्सन्ति, हसावेस्सन्ते.]
-------------------------	------------------------------

३२]

प्रेरक कर्तृरूपाणि ॥

बी.पु.हास-हासिहिसि, हासिहिसे. हासिहित्था, हासिहिह.
 हासेहिसि, हासेहिसे. हासेहित्था, हासेहिह.

[हासिस्ससि, हासिस्ससे. [हासिस्सह,
 हासेस्ससि, हासेस्ससे] हासेस्सह.]

हासे- हासेहिसि, हासेहिसे. हासेहित्था, हासेहिह.

[हासेस्ससि, हासेस्ससे. हासेस्सह.]

हसाव-हसाविहिसि, हसाविहिसे. हसाविहित्था, हसाविहिह.
 हसावेहिसि, हसावेहिसे. हसावेहित्था, हसावेहिह.

[हसाविस्ससि, हसाविस्ससे [हसाविस्सह,—
 हसावेस्ससि, हसावेस्ससे.] हसावेस्सह.]—

हसावे-हसावेहिसि, हसावेहिसे. हसावेहित्था, हसावेहिह.

[हसावेस्ससि, हसावेस्ससे. हसावेस्सह.]—

संक्षेपप्राकृतधातुरूपमालायां.

[३३]

एकवचन.

बहुवचन.

१.पु. हास- हासिस्सं, हासेस्सं,
हासिस्सामि;
हासेस्सामि.
हासिहामि,
हासेहामि.
हासिहिमि,
हासेहिमि,

हासिस्सामो-मु-म.
हासेस्सामो-मु-म.
हासिहामो-मु-म.
हासेहामो-मु-म.
हासिहिमो-मु-म.
हासेहिमो-मु-म.
हासिहिस्सा, हासिहित्था.
हासेहिस्सा, हासेहित्था.

हासे- हासेस्सं, हासेस्सामि,
हासेहामि,
हासेहिमि,

हासेस्सामो-मु-म.
हासेहामो-मु-म.
हासेहिमो-मु-म.
हासेहिस्सा, हासेहित्था.

हसाव- हसाविस्सं, हसावेस्सं

हसाविस्सामि,
हसावेस्सामि,
हसाविहामि,
हसावेहामि,
हसाविहिमि,
हसावेहिमि,

हसाविस्सामो-मु-म.
हसावेस्सामो-मु-म.
हसाविहामो-मु-म.
हसावेहामो-मु-म.
हसाविहिमो-मु-म.
हसावेहिमो-मु-म.
हसाविहिस्सा, हसाविहित्था.
हसावेहिस्सा, हसावेहित्था.

३४]

प्रेरके कर्तृरूपाणि ॥

एकवचन.

बहुवचन.

हसावे- हसावेस्सं,
 हसावेस्सामि,
 हसावेहामि,
 हसावेहिमि,

हसावेस्सामो-मु-म.
 हसावेहामो-मु-म.
 हसावेहिमो-मु-म.
 हसावेहिस्सा, हसावेहित्था.

सर्ववचन—सर्वपुरुषेषु

ज्ज-ज्जा प्रत्यये रूपाणि—

हास- हासेज्ज, हासेज्जा, हासिज्ज, हासिज्जा.

हासे- " " " "

हसाव- हसावेज्ज, हसावेज्जा, हसाविज्ज, हसाविज्जा.

हसावे- " " " "



हास-हासे-हसाव-हसावे (हस्-हासय)अंगस्य प्रेरके

क्रियातिपत्त्यर्थरूपाणि ।

सर्ववचन—सर्वपुरुषेषु

ज्ज-ज्जा प्रत्यये रूपाणि—

हास- हासेज्ज-ज्जा, हासिज्ज-ज्जा,

हासे- " "

हसाव- हसावेज्ज-ज्जा, हसाविज्ज-ज्जा.

हसावे- " "

संक्षिप्तप्राकृतधातुरूपमालायां ॥

[३५]

पुल्लिंगे.

एकवचन.

हास- हासन्तो,
हासिन्तो.

हासमाणो,

हासे- हासेन्तो,
हासेमाणो,हसाव- हसावन्तो,
हसाविन्तो.
हसावमाणो,
हसावेमाणो,हसावे- हसावेन्तो,
हसावेमाणो,

बहुवचन.

हासन्ता, हासेन्ता,
हासिन्ता.

हासमाणा, हासेमाणा,

हासेन्ता.
हासेमाणा.हसावन्ता, हसावेन्ता,
हसाविन्ता.
हसावमाणा.
हसावेमाणा.हसावेन्ता.
हसावेमाणा.

आर्षभां ओक्वयन्तां ३५.

हास- हासन्ते, हासेन्ते, हासिन्ते, हासमाणे, हासेमाणे.

हासे- हासेन्ते, हासिन्ते, हासेमाणे.

हसाव- हसावन्ते, हसावेन्ते, हसाविन्ते, हसावमाणे, हसावेमाणे.

हसावे- हसावेन्ते, हसाविन्ते, हसावेमाणे.

स्त्रीलिंगे.

एकवचन.

हास- हासन्ती, हासेन्ती,
हासिन्ती,

हासमाणी, हासेमाणी,

बहुवचन.

हासन्तीओ, हासेन्तीओ,
हासिन्तीओ.

हासमाणीओ, हासेमाणीओ.

૩૬]

પ્રેરકે કર્તૃરૂપાણિ ॥

હાસે- હાસેન્તી,	હાસેન્તીઓ.
હાસેમાળી,	હાસેમાળીઓ.
હસાવ- હસાવન્તી, હસાવેન્તી,	હસાવન્તીઓ, હસાવેન્તીઓ,
હસાવિન્તી.	હસાવિન્તીઓ.
હસાવમાળી,	હસાવમાળીઓ,
હસાવેમાળી,	હસાવેમાળીઓ,
હસાવે- હસાવેન્તી, હસાવિન્તી.	હસાવેન્તીઓ, હસાવિન્તીઓ,
હસાવેમાળી,	હસાવેમાળીઓ.

નપુંસકલિङ્ગે.

૬૧૧૧૧૧૧.

૧૧૧૧૧૧૧.

હાસ- હાસન્તં,	હાસેન્તં,	હાસન્તાઈ,	હાસેન્તાઈ,
હાસિન્તં.		હાસિન્તાઈ.	
હાસમાણં,	હાસેમાણં,	હાસમાણાઈ,	હાસેમાણાઈ.
હાસે- હાસેન્તં,	હાસિન્તં,	હાસેન્તાઈ,	હાસિન્તાઈ,
હાસેમાણં.		હાસેમાણાઈ.	
હસાવ- હસાવન્તં,	હસાવેન્તં,	હસાવન્તાઈ,	હસાવેન્તાઈ,
હસાવિન્તં,		હસાવિન્તાઈ.	
હસાવમાણં,	હસાવેમાણં,	હસાવમાણાઈ,	હસાવેમાણાઈ.
હસાવે- હસાવેન્તં,	હસાવિન્તં,	હસાવેન્તાઈ,	હસાવિન્તાઈ.
હસાવેમાણં,		હસાવેમાણાઈ.	

(આ ક્રિયાતિપત્ત્યર્થમાં આપેલાં ત્રણે લિંગનાં રૂપો જાતિને અનુસારે ત્રણે લિંગમાં વપરાય છે.)



संक्षिप्तप्राकृतधातुरूपमालायां ॥

[३७]

होअ-होए-होआव-होआवे (भू-भावय) अंगस्य प्रेरके
वर्तमानकालस्य रूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

त. पु.

होअ-	होअइ, होअए,	होअन्ति,	होअन्ते,	होइरे.
	होएइ,	होएन्ति,	होएन्ते,	होएइरे.
		होइन्ति,	होइन्ते,	होअइरे.

होए-	होएइ,	होएन्ति,	होएन्ते,	होएइरे.
------	-------	----------	----------	---------

होआव-	होआवइ,	होआवन्ति,	होआवन्ते,	होआविरे.
	होआवेइ,	होआवेन्ति,	होआवेन्ते,	होआवेइरे.
	होआवए.	होआविन्ति,	होआविन्ते,	होआवइरे.

होआवे-	होआवेइ,	होआवेन्ति,	होआवेन्ते,	होआवेइरे.
		होआविन्ति,	होआविन्ते,	

बी. पु.

होअ-	होअसि, होअसे,	होइत्था,	होअह.
	होएसि	होएइत्था,	होएह.
		होअइत्था,	

होए-	होएसि,	होएइत्था,	होएह.
------	--------	-----------	-------

होआव-	होआवसि,	होआवित्था,	होआवह.
	होआवेसि,	होआवेइत्था,	होआवेह.
	होआवसे,	होआवइत्था.	

होआवे-	होआवेसि,	होआवेइत्था,	होआवेह.
--------	----------	-------------	---------

३८]

प्रेरके कर्तृरूपाणि ॥

प. पु.

होअ-	होअमि,	होअमो,	होअमु,	होअम.
	होआमि.	होआमो,	होआमु,	होआम.
		होइमो,	होइमु,	होइम.
	होएमि.	होएमो,	होएमु,	होएम.

होए-	होएमि.	होएमो,	होएमु,	होएम.
------	--------	--------	--------	-------

होआव-	होआवमि,	होआवमो,	होआवमु,	होआवम.
	होआवामि,	होआवामो,	होआवामु,	होआवाम.
		होआविमो,	होआविमु,	होआविम.
	होआवेमि,	होआवेमो,	होआवेमु,	होआवेम.

होआवे-	होआवेमि.	होआवेमो,	होआवेमु,	होआवेम.
--------	----------	----------	----------	---------

सर्ववचन-सर्वपुरुषेषु

ज्जा-ज्जा प्रत्ययरूपाणि-

होअ-	होएज्ज,	होएज्जा,	होइज्ज,	होइज्जा,
होए-	"	"	"	"
होआव-	होआवेज्ज,	होआवेज्जा,	होआविज्ज,	होआविज्जा.
होआवे-	"	"	"	"



संक्षिप्तप्राकृतधातुरूपमालायां ॥

[३९]

प्रेरके विधि-आज्ञार्थयो रूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

त. पु.

होअ- होअउ, होएउ. होअन्तु, होएन्तु, होइन्तु.

होए- होएउ.

होएन्तु, होइन्तु.

होआव- होआवउ, होआवेउ, होआवन्तु, होआवेन्तु,
होआविन्तु.

होआवे- होआवेउ.

होआवेन्तु, होआविन्तु.

बी. पु.

होअ- होअहि, होएहि, होअह, होएह.
होअसु, होएसु,
होइज्जसु, होएज्जसु,
होइज्जहि, होएज्जहि,
होइज्जे, होएज्जे,[होइज्जसि, होएज्जसि,
होइज्जासि, होएज्जासि,
होइज्जाहि, होएज्जाहि,
होआहि.][होइज्जाह,
होएज्जाह]

होए- होएहि, होएसु.

होएह.

[होएइज्जसि, होएइज्जासि,
होएइज्जाहि]

[होएज्जाह]

४०]

प्ररके कर्तृरूपाणि ॥

होआव- होआवहि, होआवेहि, होआवह, होआवेह,
 होआवसु, होआवेसु,
 होआविज्जसु, होआवेज्जसु,
 होआविज्जहि, होआवेज्जहि,
 होआविज्जे, होआवेज्जे,
 होआव.

[होआविज्जसि, होआवेज्जसि, [होआविज्जाह,
 होआविज्जासि, होआवेज्जासि, होआवेज्जाह.]
 होआविज्जाहि, होआवेज्जाहि,
 होआवाहि.]

होआवे- होआवेहि, होआवेसु, होआवेह.
 [होआवेइज्जसि, [होआवेज्जाह.]
 होआवेइज्जासि, होआवेइज्जाहि]

प. पु.

होअ- होअमु. होआमु, होअमो, होआमो,
 होइमु, होणमु. होइमो, होणमो.

होण- होणमु, होणमो.

होआव- होआवमु, होआवामु, होआवमो, होआवामो,
 होआविमु, होआवेमु. होआविमो, होआवेमो.

होआवे- होआवेमु. होआवेमो.

सर्ववचन-सर्वपुरुषेषु.

होअ- होणज्ज, होणज्जा, होइज्ज, होइज्जा,

होण- " " " "

होआव- होआवेज्ज, होआवेज्जा, होआविज्ज, होआविज्जा.

होआवे- " " " "



संक्षिप्तप्राकृतधातुरूपमालायां ॥

[४१]

प्रेरके भूतकालस्य रूपाणि ।

सर्ववचन-सर्वपुरुषेषु

होअ-	होअसी,	होअही,	होअहीअ.
होए-	होएसी,	होएही,	होएहीअ.
होआव-	होआवसी,	होआवही,	होआवहीअ.
होआवे-	होआवेसी,	होआवेही,	होआवेहीअ.

आर्षरूपाणि ।

होअ-	होइत्था,	होइंसु.
होए-	होएइत्था,	होएइंसु.
होआव-	होआवित्था,	होआविंसु.
होआवे-	होआवेइत्था,	होआवेइंसु.



प्रेरके भविष्यत्कालरूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

त. पु.

होअ-	होइहिइ, होइहिण,	होइहिन्ति-न्ते, होइहिरे.
	होएहिइ, होएहिण,	होएहिन्ति-न्ते, होएहिरे.
	[होइस्सइ, होइस्सण,	[होइस्सन्ति, होइस्सन्ते,
	होएस्सइ, होएस्सण.]	होएस्सन्ति, होएस्सन्ते.]
होए-	होएहिइ, होएहिण.	होएहिन्ति-न्ते, होएहिरे.
	[होएस्सइ, होएस्सण.]	[होएस्सन्ति, होएस्सन्ते.]
होआव-	होआविहिइ, होआविहिण,	होआविहिन्ति-न्ते,
		होआविहिरे.

४२]

प्रेरके कर्तृरूपाणि ॥

होआवेहिइ, होआवेहिण.	होआवेहिन्ति-न्ते, होआवेहिरे.
[होआविस्सइ, होआविस्सण, होआवेस्सइ, होआवेस्सण.]	[होआविस्सन्ति, होआविस्सन्ते, होआवेस्सन्ति, होआवेस्सन्ते.]
होआवे- होआवेहिइ, होआवेहिण.	होआवेहिन्ति-न्ते, होआवेहिरे.
[होआवेस्सइ, होआवेस्सण,]	[होआवेस्सन्ति, होआवेस्सन्ते.]
वी. पु. होअ- होइहिसि, होइहिसे, होणहिसि, होणहिसे. [होइस्ससि, होइस्ससे, होणस्ससि, होणस्ससे.]	होइहित्था, होइहिह. होणहित्था, होणहिह. [होइस्सह, होणस्सह.]
होण- होणहिसि, होणहिसे, [होणस्ससि, होणस्ससे]	होणहित्था, होणहिह. [होणस्सह.]
होआव- होआविहिसि, होआविहिसे, होआवेहिसि, होआवेहिसे. [होआविस्ससि, होआविस्ससे, होआवेस्ससि, होआवेस्ससे.]	होआविहित्था, होआविहिह. होआवेहित्था, होआवेहिह. [होआविस्सह, होआवेस्सह.]

संक्षिप्तप्राकृतधातुरूपमालायां ॥

[४३]

होआवे- होआवेहिसि,
[होआवेस्ससि,
होआवेहिसे,
होआवेस्ससे,]

होआवेहिह.
[होआवेस्सह.]

प. उ.

होअ- होइस्सं,
होएस्सं,
होइस्सामि,
होएस्सामि,
होइहामि,
होएहामि,
होइहिमि,
होएहिमि,

होइस्सामो, होइस्सामु, होइस्साम.
होएस्सामो, होएस्सामु, होएस्साम.
होइहामो, होइहामु, होइहाम.
होएहामो, होएहामु, होएहाम.
होइहिमो, होइहिमु, होइहिम.
होएहिमो, होएहिमु, होएहिम.
होइहिस्सा, होइहित्था.
होएहिस्सा, होएहित्था.

होए- होएस्सं
होएस्सामि,
होएहामि,
होएहिमि,

होएस्सामो, होएस्सामु, होएस्साम.
होएहामो, होएहामु, होएहाम.
होएहिमो, होएहिमु, होएहिम.
होएहिस्सा, होएहित्था,

होआव- होआविस्सं,
होआवेस्सं
होआविस्सामि,
होआवेस्सामि,
होआविहामि,
होआवेहामि,

होआविस्सामो-मु-म.
होआवेस्सामो-मु-म.
होआविहामो-मु-म.
होआवेहामो-मु-म.

४४]

प्रेरके कर्तृरूपाणि ॥

होआविहिमि, होआविहिमो-मु-म.
 होआवेहिमि, होआवेहिमो-मु-म.
 होआविहिस्सा, होआविहित्था
 होआवेहिस्सा, होआवेहित्था.

होआवे- होआवेस्सं
 होआवेस्सामि, होआवेस्सामो-मु-म.
 होआवेहामि, होआवेहामो-मु-म.
 होआवेहिमि, होआवेहिमो-मु-म.
 होआवेहिस्सा, होआवेहित्था.

सर्ववचन-सर्वपुरुषेषु

होअ- होएज्ज, होएज्जा, होइज्ज, होइज्जा,
 होए- " " " "
 होआव- होआवेज्ज, होआवेज्जा, होआविज्ज, होआविज्जा.
 होआवे- " " " "



प्रेरके क्रियातिपत्त्यर्थरूपाणि ।

सर्ववचन-सर्वपुरुषेषु

होअ- होएज्ज-ज्जा, होइज्ज-ज्जा,
 होए- " " " "
 होआव- होआवेज्ज-ज्जा, होआविज्ज-ज्जा.
 होआवे- " " " "

संक्षिप्तप्राकृतधातुरूपमालायां ॥

[४५]

पुल्लिगे.

एकवचन.

होअ- होअन्तो, होएन्तो,
होइन्तो,

होअमाणो, होएमाणो.

होए- होएन्तो, होइन्तो.
होएमाणो,होआव- होआवन्तो, होआवेन्तो,
होआविन्तो,

होआवमाणो, होआवेमाणो.

होआवे- होआवेन्तो, होआविन्तो.
होआवेमाणो,आर्षे- होअन्ते, होएन्ते,
हाआवन्ते, हाआवेन्ते.
इत्यादयः पूर्ववत् ।

स्त्रीलिङ्गे.

एकवचन.

होअ- होअन्ती, होएन्ती,
होइन्ती.

होअमाणी, होएमाणी.

होए- होएन्ती, होइन्ती,
होएमाणी.

बहुवचन.

होअन्ता, होएन्ता,
होइन्ता.

होअमाणा, होएमाणा.

होएन्ता, होइन्ता.
होएमाणा,होआवन्ता, होआवेन्ता,
होआविन्ता.

होआवमाणा, होआवेमाणा.

होआवेन्ता, होआविन्ता.
होआवेमाणा.

बहुवचन.

होअन्तीओ, होएन्तीओ,
होइन्तीओ.

होअमाणीओ, होएमाणीओ.

होएन्तीओ, होइन्तीओ
होएमाणीओ.

४६]

प्रेरके कर्तृरूपाणि ॥

होआव- होआवन्ती, होआवेन्ती. होआविन्ती. होआवमाणी, होआवेमाणी.	होआवन्तीओ, होआवेन्तीओ होआविन्तीओ. होआवमाणीओ, होआवेमाणीओ.
होआवे- होआवेन्ती, होआविन्ती. होआवेमाणी,	होआवेन्तीओ, होआविन्तीओ. होआवेमाणीओ.



नपुंसकलिङ्गे.

एकवचन.

बहुवचन.

होअ- होअन्तं होएन्तं, होइन्तं, होअमाणं, होएमाणं,	होअन्ताइं, होएन्ताइं, होइन्ताइं, होअमाणाइं, होएमाणाइं.
--	--

होए- होएन्तं, होइन्तं, होएमाणं.	होएन्ताइं, होइन्ताइं, होएमाणाइं.
------------------------------------	-------------------------------------

होआव- होआवन्तं, होआवेन्तं, होआविन्तं, होआवमाणं, होआवेमाणं,	होआवन्ताइं, होआवेन्ताइं, होआविन्ताइं. होआवमाणाइं, होआवेमाणाइं.
--	--

होआवे- होआवेन्तं, होआविन्तं, होआवेमाणं,	होआवेन्ताइं, होआविन्ताइं, होआवेमाणाइं.
--	---



संक्षिप्तप्राकृतधातुरूपमालायां.

[४७]

प्रेरकस्य भावे कर्मणि च रूपाणि.

हसावीअ-हसाविज्ज-हासीअ-हासिज्ज-(हस्-हास्य) अंगस्य
भावे कर्मणि च वर्तमानकालस्य रूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

त. पु

हसावीअ- हसावीअइ,
हसावीअए.
हसावीअइ,

हसावीअन्ति-न्ते, हसावीइरे.
हसावीएन्ति-न्ते, हसावीएइरे.
हसावीइन्ति-न्ते, हसावीअइरे.

हसाविज्ज- हसाविज्जइ,
हसाविज्जए.
हसाविज्जइ,

हसाविज्जन्ति-न्ते,हसाविज्जिरे.
हसाविज्जेन्ति-न्ते,हसाविज्जेइरे.
हसाविज्जिन्ति-न्ते,हसाविज्जइरे.

हासीअ- हासीअइ,
हासीअए.
हासीअइ,

हासीअन्ति-न्ते, हासीइरे.
हासीएन्ति-न्ते, हासीएइरे,
हासीइन्ति-न्ते, हासीअइरे.

हासिज्ज- हासिज्जइ,
हासिज्जए.
हासिज्जइ,

हासिज्जन्ति-न्ते, हासिज्जिरे.
हासिज्जेन्ति-न्ते, हासिज्जेइरे.
हासिज्जिन्ति-न्ते,हासिज्जइरे.

बी. पु.

हसावीअ- हसावीअसि,
हसावीअसे.
हसावीएसि.

हसावीइत्था, हसावीअह.
हसावीएत्था, हसावीएह.

३८]

प्रेरक भावकर्मरूपाणी ॥

हसाविज्ज-	हसाविज्जसि, हसाविज्जसे. हसाविज्जसेसि.	हसाविज्जित्था, हसाविज्जह. हसाविज्जेइत्था, हसाविज्जेह.
हासीअ-	हासीअसि, हासीअसे. हासीएसि.	हासीइत्था, हासीअह. हासीएइत्था, हासीएह.
हासिज्ज-	हासिज्जसि, हासिज्जसे. हासिज्जसेसि.	हासिज्जित्था, हासिज्जह. हासिज्जेइत्था, हासिज्जेह.

प्र. पु.

हसावीअ.	हसावीअमि. हसावीआमि. हसावीएमि.	हसावीअमो-मु-म. हसावीआमो-मु-म. हसावीइमो-मु-म. हसावीएमो-मु-म.
हसाविज्ज-	हसाविज्जमि, हसाविज्जामि, हसाविज्जेमि.	हसाविज्जमो-मु-म. हसाविज्जामो-मु-म. हसाविज्जिमो-मु-म. हसाविज्जेमो-मु-मु.
हासीअ-	हासीअमि, हासीआमि, हासीएमि.	हासीअमो-मु-म. हासीआमो-मु-म. हासीइमो-मु-म. हासीएमो-मु-म.

संक्षिप्तप्राकृतधातुरूपमालायां.

[४९]

हासिज्ज- हासिज्जमि,
हासिज्जामि,
हासिज्जेमि,

हासिज्जमो-मु-म,
हासिज्जामो-मु-म,
हासिज्जिमो-मु-म,
हासिज्जेमो-मु-म.

ज्ज-ज्जा प्रत्यये रूपाणि—

सर्वे पु. { हसावीएज्ज-ज्जा, हसाविज्जेज्ज-ज्जा.
सर्वे व. { हासीएज्ज-ज्जा, हासिज्जेज्ज-ज्जा.



(प्रेरके) भावे कर्मणि च विधि-आज्ञार्थयो रूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

त. पु

हसावीअ-हसावीअउ,
हसावीएउ.

हसावीअन्तु, हसावीएन्तु,
हसावीइन्तु.

हसाविज्ज-हसाविज्जउ,
हसाविज्जेउ.

हसाविज्जन्तु, हसाविज्जेन्तु,
हसाविज्जिन्तु.

हासीअ- हासीअउ,
हासीएउ.

हासीअन्तु, हासीएन्तु,
हासीइन्तु.

हासिज्ज- हासिज्जउ,
हासिज्जेउ.

हासिज्जन्तु, हासिज्जेन्तु,
हासिज्जिन्तु.

वी. पु.

हसावीअ- हसावीअहि, हसावीएहि.
हसावीअसु, हसावीएसु.
हसावीइज्जसु, हसावीएज्जसु.

हसावीअह.
हसावीएह.

५०]

प्रेरके भावकर्मरूपाणि ॥

हसावीइज्जहि, हसावीपज्जहि.

हसावीइज्जे, हसावीपज्जे.

हसावीअ.

[हसावीइज्जसि, हसावीपज्जसि.

[हसावीइज्जाह,

हसावीइज्जासि, हसावीपज्जासि.

हसावीपज्जाह.]

हसावीइज्जाहि, हसावीपज्जाहि.

हसावीआहि.]

हसाविज्ज-हसाविज्जहि, हसाविज्जेहि.

हसाविज्जह,

हसाविज्जसु, हसाविज्जेसु.

हसाविज्जेह.

हसाविज्जिज्जसु, हसाविज्जेज्जसु.

हसाविज्जिज्जहि, हसाविज्जेज्जहि.

हसाविज्जिज्जे, हसाविज्जेज्जे.

हसाविज्ज.

[हसाविज्जिज्जसि, हसाविज्जेज्जसि. [हसाविज्जिज्जाह,

हसाविज्जिज्जासि, हसाविज्जेज्जासि. हसाविज्जेज्जाह

हसाविज्जिज्जाहि, हसाविज्जेज्जाहि

हसाविज्जाहि.]

हासीअ-

हासीअहि,

हासीएहि.

हासीअह,

हासीअसु,

हासीएसु.

हासीएह.

हासीइज्जसु,

हासीपज्जसु.

हासीइज्जहि,

हासीपज्जहि.

हासीइज्जे,

हासीपज्जे.

हासीअ.

संक्षिप्तप्राकृतधातुरूपमालायां ॥

[५१]

[हासीइज्जसि, हासीएज्जसि.
हासीइज्जासि, हासीएज्जासि.
हासीइज्जाहि, हासीएज्जाहि,
हासीआहि.]

[हासीइज्जाह,
हासीएज्जाह.]

हासिज्ज- हासिज्जहि, हासिज्जेहि.
हासिज्जसु, हासिज्जेसु.
हासिज्जिज्जसु, हासिज्जेज्जसु.
हासिज्जिज्जहि, हासिज्जेज्जहि.
हासिज्जिज्जे, हासिज्जेज्जे.
हासिज्ज.

हासिज्जह,
हासिज्जेह.

[हासिज्जिज्जसि, हासिज्जेज्जसि.
हासिज्जिज्जासि, हासिज्जेज्जासि.
हासिज्जाहि.]

[हासिज्जिज्जाह,
हासिज्जेज्जाह.]

५. पु.

हसावीअ-

हसावीअमु, हसावीआमु,
हसावीइमु, हसावीएमु.

हसावीअमो, हसावीआमो,
हसावीइमो, हसावीएमो.

हसाविज्ज-

हसाविज्जमु, हसाविज्जामु,
हसाविज्जिमु, हसाविज्जेमु.

हसाविज्जमो, हसाविज्जामो,
हसाविज्जिमो, हसाविज्जेमो.

हासीअ-

हासीअमु, हासीआमु,
हासीइमु, हासीएमु.

हासीअमो, हासीआमो,
हासीइमो, हासीएमो.

५२]

प्रेरके भावकर्मरूपाणि ॥

हासिज्ज-

हासिज्जमु,	हासिज्जामु,	हासिज्जमो,	हासिज्जामो,
हासिज्जिमु,	हासिज्जेमु.	हासिज्जिमो,	हासिज्जेमो.

ज्ज-ज्जा प्रत्यये रूपाणि-

सर्ववचन—सर्वपुरुषेषु-

हसावीएज्ज,	हसावीएज्जा.
हसाविज्जेज्ज,	हसाविज्जेज्जा.
हासीएज्जा,	हासीएज्जा.
हासिज्जेज्ज,	हासिज्जेज्जा.

—ॐ—

(प्रेरके) भावे कर्मणि च भूतकालस्य रूपाणि ।

सर्ववचन—सर्वपुरुषेषु-

हसावीअ-	हसावीअसी,	हसावीअही,	हसावीअहीअ.
हसाविज्ज-	हसाविज्जसी,	हसाविज्जही,	हसाविज्जहीअ.
हासीअ-	हासीअसी,	हासीअही,	हासीअहीअ.
हासिज्ज-	हासिज्जसी,	हासिज्जही,	हासिज्जहीअ.

आर्षरूपाणि ।

सर्ववचन—सर्वपुरुषेषु-

हसावीअ-	हसावीइत्था,	हसावीइंसु.
हसाविज्ज-	हसाविज्जित्था,	हसाविज्जिसु.
हासीअ-	हासीइत्था,	हासीइंसु.
हासिज्ज-	हासिज्जित्था,	हासिज्जिसु.

—ॐ—

संक्षिप्तप्राकृतधातुरूपमालायां ॥

[५३]

हसावि-हास (हस्-हास्य) प्रेरकाङ्गस्य भावे कर्मणि च
भविष्यत्कालरूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

त. पु.

हसावि- हसाविहिइ,
हसाविहिण्,

हसाविहिन्ति, हसाविहिन्ते,
हसाविहिरे.

[हसाविस्सइ, हसाविस्सण्. हसाविस्सन्ति-न्ते]

हास- हासिहिइ, हासिहिण्.
हासेहिइ, हासेहिण्.

हासिहिन्ति-न्ते, हासिहिरे.
हासेहिन्ति-न्ते, हासेहिरे.

[हासिस्सइ, हासिस्सण्. हासिस्सन्ति-न्ते.
हासेस्सइ, हासेस्सण्. हासेस्सन्ति-न्ते.]

त्री. पु.

हसावि- हसाविहिसि,
हसाविहिसे.

हसाविहित्था,
हसाविहिह.

[हसाविस्ससि, हसाविस्सह.]
हसाविस्ससे.

हास- हासिहिसि, हासिहिसे.
हासेहिसि, हासेहिसे.

हासिहित्था, हासिहिह.
हासेहित्था, हासेहिह.

[हासिस्ससि, हासिस्ससे. हासिस्सह.
हासेस्ससि, हासेस्ससे. हासेस्सह.]

५४]

प्रेरके भावकर्मरूपाणि ॥

प. पु.

हसावि- हसाविस्सं,
हसाविस्सामि.
हसाविहामि,
हसाविहिमि.

हसाविस्सामो-मु-म.
हसाविहामो-मु-म.
हसाविहिमो-मु-म.
हसाविहिस्सा, हसाविहित्था.

हास- हासिस्सं,
हासेस्सं,
हासिस्सामि,
हासेस्सामि,
हासिहामि,
हासेहामि,
हासिहिमि,
हासेहिमि.

हासिस्सामो-मु-म.
हासेस्सामो-मु-म.
हासिहामो-मु-म.
हासेहामो-मु-म.
हासिहिमो-मु-म.
हासेहिमो-मु-म.
हासिहिस्सा, हासिहित्था,
हासेहिस्सा, हासेहित्था.



हसावि-हास (हस्-हास्य) प्रेरकाङ्गस्य भावे कर्मणि च
क्रियातिपत्त्यर्थरूपाणि ।

ज्जा-ज्जा प्रत्यये रूपाणि-

सर्ववचन-सर्वपुरुषेषु-

हसावि- हसाविज्ज, हसाविज्जा.
हास- हासेज्ज, हासेज्जा.

संक्षिप्तप्राकृतधातुरूपमालायां ॥

[५५]

पुल्लिंगे.

	एकवचन.	बहुवचन.
हसावि-	हसाविन्तो,	हसाविन्ता.
	हसाविमाणो,	हसाविमाणा.
हास-	हासन्तो,	हासन्ता,
	हासेन्तो,	हासेन्ता,
	हासिन्तो.	हासिन्ता.

स्त्रीलिंगे.

	एकवचन.	बहुवचन.
हसावि-	हसाविन्ती,	हसाविन्तीओ.
	हसाविमाणी,	हसाविमाणीओ.
हास-	हासन्ती,	हासन्तीओ.
	हासेन्ती,	हासेन्तीओ.
	हासिन्ती,	हासिन्तीओ.
	हासमाणी,	हासमाणीओ.
	हासेमाणी,	हासेमाणीओ.

नपुंसकलिङ्गे.

	एकवचन.	बहुवचन.
हसावि-	हसाविन्तं,	हसाविन्ताइं.
	हसाविमाणं,	हसाविमाणाइं.
हास-	हासन्तं,	हासन्ताइं.
	हासेन्तं,	हासेन्ताइं.
	हासिन्तं,	हासिन्ताइं.
	हासमाणं,	हासमाणाइं.
	हासेमाणं.	हासेमाणाइं.



५६]

प्रेरके भावकर्मरूपाणि ॥

होआवीअ-होआविज्ज-होईअ-होइज्ज (भू-भाव्य) अंगस्य

भावे कर्मणि च वर्तमानकालरूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

त. पु.

होआवीअ-होआवीअइ,
होआवीपइ,
होआवीअण.

होआवीअन्ति-न्ते, होआवीइरे,
होआवीएन्ति-न्ते, होआवीपइरे,
होआवीइन्ति-न्ते, होआवीअइरे.

होआविज्ज-होआविज्जइ,
होआविज्जेइ,
होआविज्जण.

होआविज्जन्ति-न्ते, होआविज्जिरे.
होआविज्जेन्ति-न्ते, होआविज्जेइरे.
होआविज्जिन्ति-न्ते, होआविज्जइरे.

होईअ- होईअइ,
होईपइ,
होईअण.

होईअन्ति-न्ते, होईइरे,
होईएन्ति-न्ते, होईपइरे,
होईइन्ति-न्ते, होईअइरे.

होइज्ज- होइज्जइ,
होइज्जेइ,
होइज्जण.

होइज्जन्ति-न्ते, होइज्जिरे,
होइज्जेन्ति-न्ते, होइज्जेइरे,
होइज्जिन्ति-न्ते, होइज्जइरे.

होआवीअ- होआवीअसि,
होआवीएसि,
होआवीअसे.

होआवीइत्था, होआवीअह.
होआवीपइत्था, होआवीपह.

होआविज्ज-होआविज्जसि,
होआविज्जेसि,
होआविज्जसे.

होआविज्जित्था, होआविज्जह.
होआविज्जेइत्था, होआविज्जेह.

संक्षिप्तप्राकृतधातुरूपमालायां ॥

[५७]

होईअ-	होईअसि, होईएसि, होईअसे.	होईइत्था, होईएइत्था,	होईअह, होईएह.
-------	-------------------------------	-------------------------	------------------

होइज्ज-	होइज्जसि, होइज्जेसि, होइज्जसे.	होइज्जित्था, होइज्जेइत्था,	होइज्जह, होइज्जेह.
---------	--------------------------------------	-------------------------------	-----------------------

प. पु.

होआवीअ-	होआवीअमि, होआवीआमि, होआवीएमि,	होआवीअमो-मु-म. होआवीआमो-मु-म. होआवीइमो-मु-म. होआवीएमो-मु-म.
---------	-------------------------------------	--

होआविज्ज-	होआविज्जमि, होआविज्जामि, होआविज्जेमि.	होआविज्जमो-मु-म. होआविज्जामो-मु-म. होआविज्जिमो-मु-म. होआविज्जेमो-मु-म.
-----------	---	---

होईअ-	होईअमि, होईआमि, होईएमि,	होईअमो-मु-म. होईआमो-मु-म. होईइमो-मु-म. होईएमो-मु-म.
-------	-------------------------------	--

होइज्ज-	होइज्जमि, होइज्जामि, होइज्जेमि.	होइज्जमो-मु-म, होइज्जामो-मु-म, होइज्जिमो-मु-म, होइज्जेमो-मु-म.
---------	---------------------------------------	---

५८]

प्रेरके भावकर्मरूपाणि ॥

ज्ज-ज्जा प्रत्यये रूपाणि—

सर्ववचन-सर्वपुरुषेषु—

होआवीअ-होआवीएज्ज, होआवीएज्जा,
 होआविज्ज-होआविज्जेज्ज, होआविज्जेज्जा,
 होईअ- होईएज्ज, होईएज्जा.
 होइज्ज- होइज्जेज्ज, होइज्जेज्जा.

—:२७५:—

(प्रेरके) भावे कर्मणि च विधि-आज्ञार्थयो रूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

त. पु.

होआवीअ-होआवीअउ, होआवीअन्तु, होआवीपन्तु,
 होआवीएउ. होआवीइन्तु.

होआविज्ज-होआविज्जउ, होआविज्जन्तु, होआविज्जेन्तु,
 होआविज्जेउ. होआविज्जिन्तु.

होईअ- होईअउ, होईअन्तु, होईपन्तु,
 होईएउ. होईइन्तु.

होइज्ज- होइज्जउ, होइज्जन्तु, होइज्जेन्तु,
 होइज्जेउ. होइज्जिन्तु.

बी. पु.

होआवीअ-होआवीअहि, होआवीएहि. होआवीअह,
 होआवीअसु, होआवीएसु. होआवीएह.
 होआवीइज्जसु, होआवीएज्जसु.
 होआवीइज्जहि, होआवीएज्जहि.

संक्षिप्तप्राकृतधातुरूपमालायां ॥

[५९]

होआवीइज्जे, होआवीपज्जे.
होआवीअ.

[होआवीइज्जसि, होआवीपज्जसि,
होआवीइज्जासि, होआवीपज्जासि.
होआवीइज्जाहि, होआवीपज्जाहि.
होआवीआहि.]

[होआवीइज्जाह,
होआवीपज्जाह.]

होआविज्ज-होआविज्जहि, होआविज्जेहि.
होआविज्जसु, होआविज्जेसु.
होआविज्जिज्जसु, होआविज्जेज्जसु.
होआविज्जिज्जहि, होआविज्जेज्जहि.
होआविज्जिज्जे, होआविज्जेज्जे.
होआविज्ज.

होआविज्जह,
होआविज्जेह.

[होआविज्जिज्जसि, होआविज्जेज्जसि. [होआविज्जिज्जाह,
होआविज्जिज्जासि, होआविज्जेज्जासि. होआविज्जेज्जाह.]
होआविज्जिज्जाहि, होआविज्जेज्जाहि,
होआविज्जाहि.]

होईअ- होईअहि, होईपहि.
होईअसु, होईपसु.
होईइज्जसु, होईपज्जसु.
होईइज्जहि, होईपज्जहि.
होईइज्जे, होईपज्जे.
होईअ.

होईअह,
होईपह.

[होईइज्जसि, होईपज्जसि,
होईइज्जासि, होईपज्जासि,
होईइज्जाहि, होईपज्जाहि,
होईआहि.]

[होईइज्जाह,
होईपज्जाह.]

६०]

प्रेरके भावकर्मरूपाणि ॥

होइज्ज-	होइज्जहि, होइज्जेहि.	होइज्जह,
	होइज्जसु, होइज्जेसु.	होइज्जेह.
	होइज्जिज्जसु, होइज्जेज्जसु.	
	होइज्जिज्जहि, होइज्जेज्जहि.	
	होइज्जिज्जे, होइज्जेज्जे.	
	होइज्ज.	

[होइज्जिज्जसि, होइज्जेज्जसि,	[होइज्जिज्जाह,
होइज्जिज्जासि, होइज्जेज्जासि,	होइज्जेज्जाह]
होइज्जिज्जाहि, होइज्जेज्जाहि,	
होइज्जाहि.]	

प. पु.

होआवीअ-

होआवीअमु, होआवीआमु,	होआवीअमो, होआवीआमो,
होआवीइमु, होआवीएमु.	होआवीइमो, होआवीएमो.

होआविज्ज-

होआविज्जमु, होआविज्जामु,	होआविज्जमो, होआविज्जामो.
होआविज्जिमु, होआविज्जेमु.	होआविज्जिमो, होआविज्जेमो,

होईअ-	होईअमु, होईआमु,	होईअमो, होईआमो,
	होईइमु, होईएमु.	होईइमो, होईएमो.

होईज्ज-	होइज्जमु, होइज्जामु,	होइज्जमो, होइज्जामो,
	होइज्जिमु, होइज्जेमु.	होइज्जिमो, होइज्जेमो.

संक्षिप्तप्रकृतधातुरूपमालायां ॥

[६१]

ज्ज-ज्जा प्रत्यये रूपाणि-

सर्ववचन-सर्वपुरुषेषु-

होआवीअ- होआवीएज्ज, होआवीएज्जा.
 होआविज्ज-होआविज्जेज्ज, होआविज्जेज्जा.
 होईअ- होईएज्ज, होईएज्जा.
 होइज्ज- होइज्जेज्ज, होइज्जेज्जा.

—॥७७॥—

(प्रेरके) भावे कर्मणि च भूतकालस्य रूपाणि ।

सर्ववचन-सर्वपुरुषेषु-

होआवीअ-होआवीअसी-ही-हीअ.
 होआविज्ज-होआविज्जसी-ही-हीअ.
 होईअ- होईअसी, होईअही, होईअहीअ.
 होइज्ज- होइज्जसी, होइज्जही, होइज्जहीअ.

आर्षरूपाणि ।

सर्ववचन-सर्वपुरुषेषु-

होआवीअ-होआवीइत्था, होआवीइंसु.
 होआविज्ज-होआविज्जित्था, होआविज्जिंसु.
 होईअ- होईइत्था, होईइंसु.
 होइज्ज- होइज्जित्था, होइज्जिंसु.

—॥७८॥—

६२]

प्रेरके भावकर्मरूपाणि ॥

(प्रेरके) होआवि-हो (भू-भाव्य) अंगस्य भावे कर्मणि च
भविष्यत्कालरूपाणि ।

एकवचन.

बहुवचन.

तं. पु.

होआवि- होआविहिइ,
होआविहिप.

[होआविस्सइ,
होआविस्सप.

हो— होहिइ, होहिप.

[होस्सइ, होस्सप,

होआविहन्ति, होआविहन्ते,
होआविहिरे.

होआविस्सन्ति-न्ते.]

होहिन्ति, होहिन्ते, होहिरे.

होस्सन्ति, होस्सन्ते.]

वी. पु.

होआवि- होआविहिसि,
होआविहिसे.

[होआविस्ससि,
होआविस्ससे.

हो— होहिसि, होहिसे.

[होस्ससि, होस्ससे.

होआविहित्था, होआविहिह.

होआविस्सह.]

होहित्था, होहिह.

होस्सह.]

प. पु.

होआवि- होआविस्सं,
होआविस्सामि.
होआविहामि.
होआविहामि.

होआविस्सामो-मु-म.

होआविहामो-मु-म.

होआविहिमो-मु-म.

होआविहिस्सा, होआविहित्था ।

हो—

होस्सं

होस्सामि.

होहामि.

होस्सामो-मु-म.

होहामो-मु-म.

संक्षिप्तप्राकृतधातुरूपमालायां.

[६३]

होहिमि.

होहिमो-मु-म.

होहिस्सा, होहित्था.

उज्ज-ज्जा प्रत्यये रूपाणि-

सर्ववचन-सर्वपुरुषेषु-

होआवि- होआविज्ज-ज्जा.

हो- होज्ज-ज्जा.



(प्रेरके) भावे कर्मणि च क्रियातिपत्त्यर्थरूपाणि ।

सर्ववचन-सर्वपुरुषेषु-

होआवि- होआविज्ज-ज्जा.

हो- होज्जा-ज्जा.

पुल्लिगे.

एकवचन.

बहुवचन.

होआवि- होआविन्तो,

होआविन्ता.

होआविमाणो,

होआविमाणा.

हो- होन्तो, हुन्तो,

होन्ता, हुन्ता.

होमाणो.

होमाणा.

स्त्रीलिङ्गे.

होआवि- होआविन्ती.

होआविन्तीओ.

होआविमाणी.

होआविमाणीओ.

हो- होन्ती, हुन्ती.

होन्तीओ, हुन्तीओ.

होमाणी.

होमाणीओ.

६४]

प्रेरके भावकर्मरूपाणि ॥

नपुंसकलिङ्गे.

होआवि-	होआविन्तं.	होआविन्ताइं.
	होआविमाणं,	होआविमाणाइं.
हो—	होन्तं हुन्तं.	होन्ताइं, हुन्ताइं.
	होमाणं,	होमाणाइं.

—२७२—

इति-संक्षिप्त-प्राकृतधातुरूपमाला

समाप्ता

—२७२—

पसत्थी

सुरासुरनरिंदेहिं वंदिअपायपंकओ ।
 सिरिवीरजिणो देउ वंछियत्थं च पाणिणो ॥ १ ॥
 गोयमाइगणिंदा य लद्धिरयणसागरा ।
 सुयलद्धिं दिसंतु मे संजाया वीरसासणे ॥ २ ॥
 संपइ नेमिसूरिंदो तवगच्छदिवायरो ।
 जुगप्पहाणतुल्लो सं देउ सूरिससेहरो ॥ ३ ॥
 तह विज्ञाणसूरीसो मईयपरमो गुरू ।
 गुरू कत्थूरसूरी अ पसीयंतु सया मइ ॥ ४ ॥
 जेसिं सुहपसायाओ रइआ रूवसुंदरा ।
 मुणिचंद्रोदपणेसा संखिसरूवमालिगा ॥ ५ ॥
 वेयखसुन्ननेत्तक्खे विक्कमवरिसे मए ।
 जइणं सासणं जाव पसा जयउ पुत्थिआ ॥ ६ ॥

जुम्मं. जुम्मं ।

—२७२—

નેમિ વિજ્ઞાન ગ્રંથમાલાના

પ્રકાશનો

૧ શ્રીપ્રાકૃતવિજ્ઞાન પાઠમાલા (ખીજી આવૃત્તિ)	૪-૦-૦
× ૨ શ્રીસ્તંભનપાર્શ્વનાથ ચરિત્ર	ભેટ
× ૩ સિરિઆરામસોહા કહા	,,
× ૪ સિરિધણુવાલ કહા	,,
× ૫-૬ કશ્ચરસકદંબક પ્રાકૃત તથા સંસ્કૃત	૧-૮-૦
× ૭ શ્રીભાનુચન્દ્ર ગણિ ચારિત્ર	ભેટ
× ૮ સૂર્યસહસ્ત્રનામ સ્તોત્ર	,,
૯ સિરિતરંગવર્ધ કહા	૨-૮-૦
૧૦ સિરિ જમ્બુસ્વામિ ચરિત્ર	૧-૪-૦
૧૧ શ્રી પંચપરમેષ્ઠિ નમસ્કારસ્તવવૃત્તિ	૦-૮-૦
૧૨ શ્રી શ્રાવકધર્મ વિધાન	૩-૮-૦
૧૩-૧ સમ્યક્ત્વ ઉપર જયવિજયની કથા	૦-૮-૦
૨ અહિંસા ઉપર હરિબલ મચ્છીની કથા	૮-૮-૦
નકલ ૧૦૭ રૂ. ૪૦-૦-૦	
૧૪ શ્રી સંક્ષિપ્ત પ્રાકૃત શબ્દ રૂપમાલા	} રૂ. ૧-૦-૦
૧૫ શ્રી સંક્ષિપ્ત પ્રાકૃત ધાતુ રૂપમાલા	

—: હવે પછીના પ્રકાશનો :—

- ૧ અભિધાન ચિંતામણી ગુર્જર અનુવાદ
- ૨ શ્રી ભદ્રેશ્વરાચાર્ય કૃત કહાવલિ ભા. ૧ પ્રાકૃત.

પ્રાપ્તિસ્થાન :-૧ જીવણુલાલ છોટાલાલ સંઘવી.

ડાહીવાડાની પોળ, અમદાવાદ.

૨ જશવંતલાલ ગિરધરલાલ શાહ.

૧૨૩૮ રૂપાસુરચંદની પોળ, અમદાવાદ.